

ΔΡΟΜΟΙ ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΟΥ ΜΕ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟ ΟΝΟΜΑ

Οι δρόμοι λένε τη δική τους ιστορία

ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΟΥ.

ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ»

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2021- 2022

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ»

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2022-2023

Συντονίστρια: Μαρία Πετράκη.

Οι Δρόμοι μας: Ένα ταξίδι στην Ιστορία

Ηροδότου

Μαυσώλου

Ηροδότου

Αρτεμισίας

Ιπποκράτους

Σταδίου
Καρίας
Δημοκρατίας
Αρκονήσου
Μούγλων
Διονυσίου Αλικαρνασέως
Αναξαγόρα
Ανακρέοντος
Ηρακλείτου
Σεφέρη
1922
Μικράς Ασίας
Αναγεννήσεως
Διδούς
Κεράμου
Ελευθεριάδη
Αλκυωνέως

Βρυάξιδος
Λύξη
Λυγδάμου
Μουσών
Πολύμνιας
Σαλμακίδος
Μαιάνδρου.

1. ΟΔΟΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

Ο Ηρόδοτος (Ηρόδοτος, Αλικαρνασσός 484 π.Χ. - Θούριοι 425 π.Χ./410 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας ιστορικός, περιηγητής, και γεωγράφος του 5ου αιώνα π.Χ..

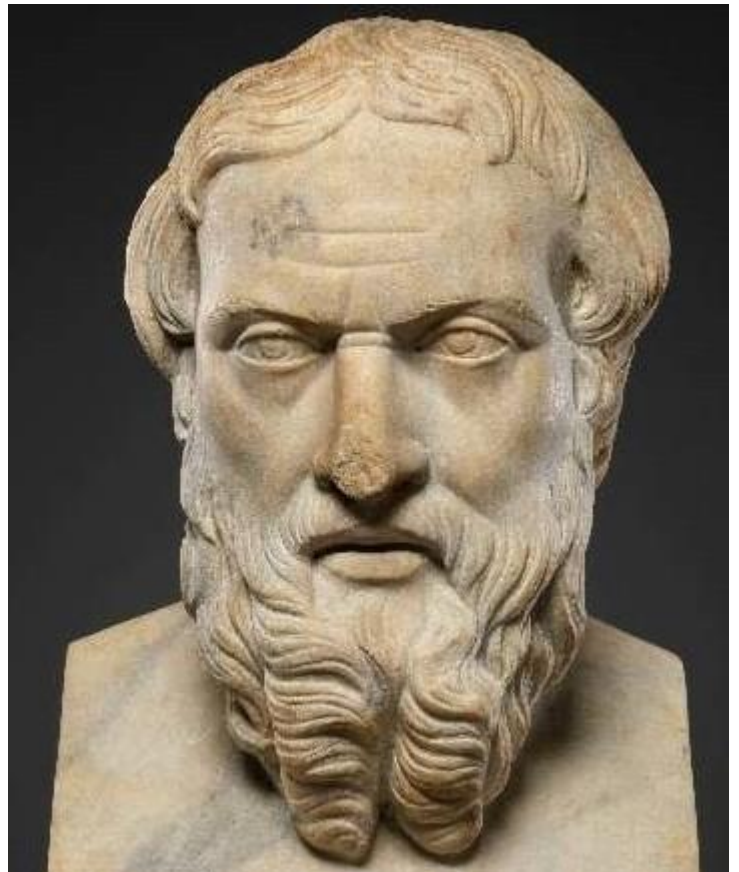
Θεωρείται ο θεμελιωτής της επιστήμης της ιστορίας. Το μόνο έργο που έχει συγγράψει φαίνεται να είναι οι Ιστορίες (αρχ. ελλ. Ιστορίαι).

Πρόκειται για ένα αρχείο της ιστορίας σχετικά με τους πολέμους μεταξύ

Ελλήνων και Περσών, συμπεριλαμβανομένων πλούσιων γεωγραφικών και εθνογραφικών πληροφοριών. Παρόλο που κάποιες από τις ιστορίες του ήταν ευφάνταστες και άλλες ανακριβείς, ο ίδιος αναφέρει πως κατέγραφε μόνο ό,τι του έλεγαν και ήταν συνήθως σωστός στις πληροφορίες του. Πέρα από τη σπουδαιότητα του Ηροδότου ως ιστορικού, λίγα είναι γνωστά για την προσωπική του ζωή. Ο Ηρόδοτος χαρακτηρίστηκε για πρώτη φορά από τον Κικέρωνα ως Πατέρας της Ιστορίας Στο έργο του φαίνεται επίσης να ασχολήθηκε με τη γεωλογία, τη βοτανική, τη χημεία και την ιατρική. Αναφέρεται ιδιαίτερα από τον Ιωάννη Στοβαίο.

Το έργο του Ηροδότου

Ο Ηρόδοτος δεν έδωσε τίτλο στο έργο του, στο προοίμιό του χρησιμοποιεί τον χαρακτηρισμό Ιστορίας Απόδεξις. Οι Αλεξανδρινοί φιλόλογοι το ονόμασαν «Ηροδότου Μούσαι», το χώρισαν σε εννέα βιβλία και έδωσαν σε καθένα το όνομα μιας μούσας. Θέμα και κύριος άξονας του έργου του είναι οι πόλεμοι Ελλήνων και Περσών που αρχίζουν το 494 π.Χ. με την κατάπνιξη της Ιωνικής Επανάστασης και τελειώνουν το 479 π.Χ. με την κατάληψη του περσικού φρουρίου της Σηστού, στη Θρακική χερσόνησο του Ελλήσποντου, από τους Έλληνες.

Ο γεωγράφος Ηρόδοτος

Ο Ηρόδοτος ταξίδεψε σε πολλά μέρη, επισκέφτηκε και περιέγραψε λαούς που κατοικούσαν σε περιοχές του τότε γνωστού κόσμου. Από τα βιβλία του αντλούνται περιγραφές για τους Αιγύπτιους, τους Σκύθες κ.ά. Από τα συμφραζόμενά του στο δεύτερο βιβλίο του όπου συμπεραίνεται ότι πριν την Αίγυπτο πέρασε από τη Μεσοποταμία (καθώς δίνει πληροφορίες για τη λίμνη Μοίρη), φαίνεται να επισκέφθηκε την Αίγυπτο το 449 π.Χ. Τα έργα του όμως αναφέρουν και πληροφορίες για την Σκυθία. Ο ίδιος μάλιστα διηγείται την συνομιλία του με τον Σκύθη Τύμνη. Από τον Ελλανικό μαθαίνεται πως ο Ηρόδοτος έζησε για κάποιο διάστημα στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας, Αλέξανδρου Α΄. Οι εμπορικές σχέσεις που είχε συνάψει η Σάμος με την Κυρήνη (τη σημερινή Λιβύη), ο Ηρόδοτος ωθήθηκε να την επισκεφτεί περίπου το 460 π.Χ.. Από αυτό το ταξίδι διασώζεται ο μύθος των Βαττιάδων βασιλέων Ωστόσο, το ταξίδι που βοήθησε τον συγγραφέα να αναπτύξει το πνεύμα του ήταν αυτό στην Αθήνα, όπου θα συγγράψει και θα κάνει γνωστό το μεγαλύτερο μέρος του έργου του. Υπολογίζεται ότι το έτος 440 π.Χ. θα αναχωρήσει για τη Δύση και τη Μεγάλη Ελλάδα.

Ταξίδια

Τα σημαντικότερα ταξίδια του Ηροδότου είναι: Οι Σάρδεις που τις επισκέφτηκε για περισσότερες από μια φορά, η Έφεσος και η Σμύρνη. Ταξίδεψε με πλοίο από τα δυτικά στα ανατολικά του Πόντου για να καταλήξει στην Κολχίδα . Σε ένα άλλο του ταξίδι περιγράφει την ανατολική ακτή της Θράκης . Ο Ηρόδοτος έφτασε με βεβαιότητα στις όχθες του Ευφράτη και από κει στην Βαβυλώνα και στα Σούσα. Επίσης έχει επισκεφτεί και περιγράψει τα νησιά του Αιγαίου: Σκιάθο, Δήλο, Πάρο, Εύβοια, Σαλαμίνα, Αίγινα και Κύθηρα. Από την κύρια Ελλάδα περιηγείται στην Στερεά και φτάνει μέχρι τα Τέμπη, καθώς και στην Πελοπόννησο δείχνοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις περιοχές των μαχών των μηδικών πολέμων. Εικάζεται ότι πέρασε από την Ζάκυνθο στο δρόμο για τους Θουρίους, ενώ με βεβαιότητα επισκέφτηκε την Κέρκυρα, τη Δωδώνη, την Αμβρακία, τη Σικελία και τις πόλεις τις Κάτω Ιταλίας Μεταπόντιον και Κρότωνα.

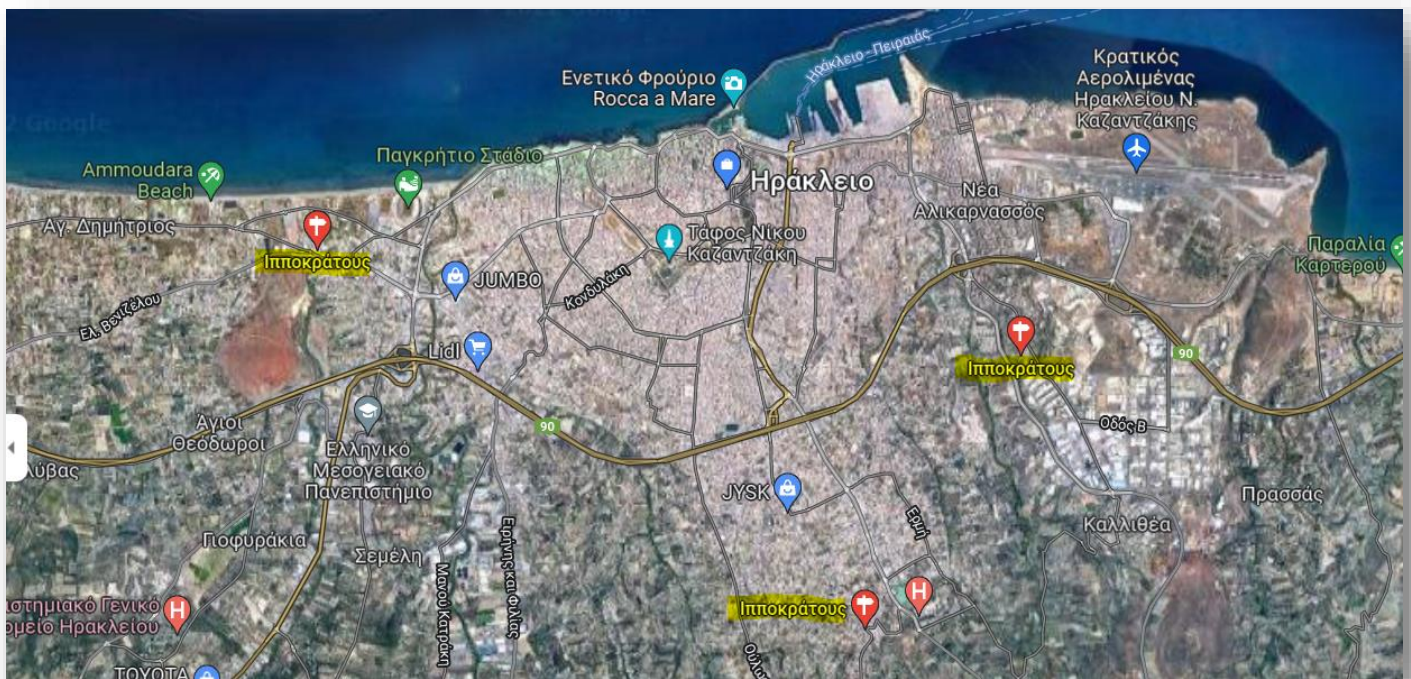
Ο Ηρόδοτος δίνει πολλές πληροφορίες για τις κλιματολογικές συνθήκες και τις μορφές διοίκησης των λαών που συναντά. Γοητεύεται ιδιαίτερα από το κλίμα και τον πολιτισμό των Αιγυπτίων, τους οποίους κατατάσσει σε επίπεδο

ανώτερο από των Ελλήνων. Αντίθετα, θεωρεί τον Περσικό και τον Βαβυλωνιακό πολιτισμό υποδεέστερους αλλά ενδιαφέροντες, άλλωστε θα χρησιμοποιήσει τους καταλόγους των βασιλέων της Βαβυλώνας σαν χρονολογικό σύστημα στην ιστορία του. Ο Ηρόδοτος είναι ο πρώτος που διαχωρίζει την Ευρώπη από την Ασία, στα μάτια του όμως ο Πόντος και η Σκυθία, που σήμερα ανήκουν στην Ασία, είναι αναπόσπαστο μέρος της Ευρώπης. Μάλιστα, θεωρεί ύβρη τις εκστρατείες των Περσών κατά των κατοίκων των περιοχών αυτών

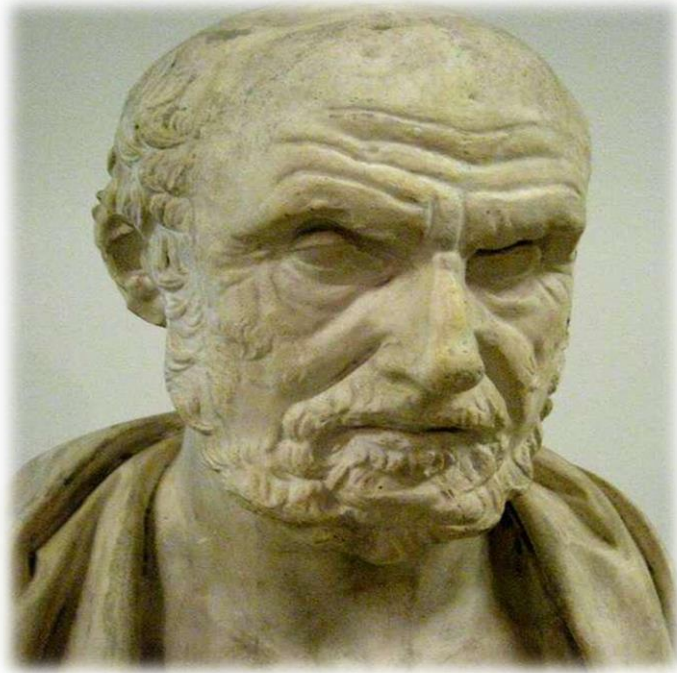
ΕΣΚΑΦ ΙΩΣΗΦ ΙΩΑΝΝΗΣ Α1

2.Οδός Ιπποκράτους

Αν κοιτάξουμε έναν αστικό χάρτη της Ελλάδας, πολύ γρήγορα θα συνειδητοποιήσουμε πόσοι πολλοί δρόμοι και οδοί έχουν λάβει τα ονόματά τους από αρχαίους Έλληνες αλλά και γενικότερα ιστορικά γεγονότα. Στο Ηράκλειο, υπάρχουν για παράδειγμα 3 οδοί ονομαζόμενες Ιπποκράτους!

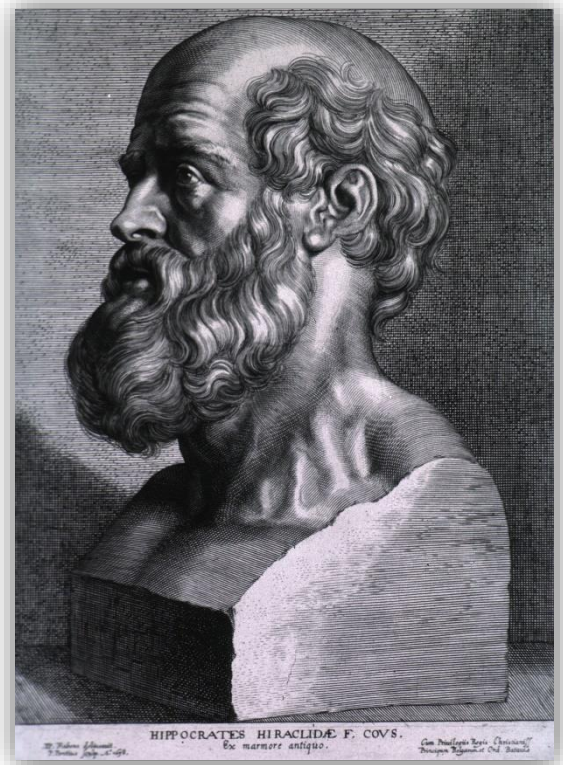

Εκτός από οδούς, πολλές ιατρικές εγκαταστάσεις ονομάστηκαν με το όνομα εκείνου του αρχαίου Έλληνα. Ήταν σιγουρά ένας σπουδαίος άντρας εκείνος ο Ιπποκράτης για να ονομάζουμε και δρόμους και κτίρια με βάση εκείνον. Τι προσέφερε όμως για την Αρχαία Ελλάδα αλλά και εμάς σήμερα;

Γεννημένος στην Κω περίπου το 460π.Χ., ήταν Δωριείς. Ο πατέρας του ήταν ο Ηρακλείδης, που κατά παράδοση, θεωρείται πως ήταν ο γιος του Ασκληπιού, ο αρχαίος θεός της ιατρικής.

Είχε μεγάλη θέληση για μάθηση, και σπούδασε ιατρική, αλλά ήρθε και σε επαφή με τον Δημόκριτο και τον Γοργία, που η διδασκαλία τους σίγουρα επέδρασε πνευματικά στον Ιπποκράτη. Έκανε πολλά επιστημονικά ταξίδια, και η φήμη του έφτασε σε όλη την Ελλάδα και ακόμη και στην Περσία. Λέγεται επίσης πως βοήθησε τους Αθηναίους στον μεγάλο λοιμό της Αθήνας στον Πελοποννησιακό πόλεμο, πράγμα που οι Αθηναίοι τον επιβράβευσαν για, κάνοντας τον Αθηναίο πολίτη.

Τελικά, ο Ιπποκράτης σταμάτησε στην Λάρισα, την γη των προγόνων του, όπου έμεινε μέχρι και τον θάνατό του σε ηλικία 83 ετών το 377 π.Χ. Το 1978 μ.Χ., έγιναν τα εγκαίνια μετά την ανέγερση του μνημείου του.

Στα πολλά ταξίδια του, εκτός από το να ιατρεύει, και να διδάσκει, έγραφε και τις παρατηρήσεις του, τις θεωρίες του και τις ανακαλύψεις που έκανε. Η <<Ιπποκρατική συλλογή>> όπως ονομάστηκε, αποτελείται από 59 έργα του.

Αυτά τα έργα καλύψαν θέματα από γενική ιατρική, μέχρι και ειδικευμένα πεδία όπως οφθαλμολογία, παθολογία, χειρουργική, αλλά και παιδιατρική και ακόμη και προγνωστική ιατρική!

Το έργο του Ιπποκράτη είναι ανεκτίμητης σημασίας για την ιατρική μας μέχρι και σήμερα. Το πιο σημαντικό από όλα όμως, είναι προσδιόρισε τον λόγο πίσω από όλων των αρρωστιών, ακόμη και της επιληψίας, σε φυσικά αίτια. Μέχρι τότε οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν πως για τις επιδημίες έφταιγαν οι θεοί, ενώ ο Ιπποκράτης είπε πως για τις αρρώστιες φταίει το μολυσμένο νερό, οι αρουραίοι, οι ακαθαρσίες... Επίσης, ίδρυσε την Ιπποκρατική Ιατρική Σχολή, αν και γνώριζε: «*Ο βίος βραχύς, η τέχνη μακρή, ο καιρός οξύς, η πείρα σφαλερή και η κρίσις χαλεπή*» (η ανθρώπινη ζωή είναι σύντομη, η επιστήμη ατέλειωτη, ο χρόνος λίγος, η πείρα λαθεμένη και η απόφαση γεμάτη ευθύνες). Ήξερε πως δεν υπήρχαν όλα τα δεδομένα που χρειαζόνταν, όμως επέμενε να κάνει την ζωή των συνανθρώπων του καλύτερη.

3. Οδός Μούγλων

Τα Μούγλα είναι πόλη και δήμος στην νοτιοδυτική Τουρκία, στο γεωγραφικό διαμέρισμα του Αιγαίου. Το 1923, έναν χρόνο μετά την καταστροφή της Σμύρνης ζούσαν περίπου 3,000 Έλληνες στην πόλη. Στην αρχαιότητα, τα Μούγλα ήταν ένας Ελληνιστικός οικισμός. Ήταν μέρος της Ροδιακής Περαίας σε σταθερή βάση από το 167 π.Χ. έως τουλάχιστον τον 2ο αιώνα μ.Χ. Η περιοχή κατακτήθηκε από την Οθωμανική αυτοκρατορία το 1280 μ.Χ.

4. Οδός Κεράμου

Η Κέραμος ήταν αρχαία ελληνική πόλη στην Καρία της Μικράς Ασίας. Βρισκόταν ανατολικά της Αλικαρνασσού, στην βόρεια ακτή του Κεραμεικού κόλπου, ο οποίος ονομάστηκε από την πόλη. Υπήρξε μέλος της Αθηναϊκής συμμαχίας με την καταβολή 9.000 δραχμών, και μια από τις πόλεις τις Χρυσωαρκικής συμμαχίας. Στην πόλη βρισκόταν και ο ναός του Χρυσωαρίου Διός. Κατά τον 2ο αιώνα π.Χ. ήταν υποτελής στην Ρόδο, και αργότερα στην Στρατονίκεια.

5. Οδός 1922

Με τον όρο καταστροφή της Σμύρνης ή αλλιώς Μεγάλη Πυρκαγιά της Σμύρνης αναφέρονται τα γεγονότα της σφαγής του ελληνικού και αρμενικού πληθυσμού της Σμύρνης από τον κεμαλικό στρατό, καθώς και η πυρπόληση της πόλης. Τον Σεπτέμβριο του 1922 η Σμύρνη παραδόθηκε στις φλόγες και χιλιάδες κάτοικοι σφάχτηκαν ανηλεώς από τις δυνάμεις του Μουσταφά Κεμάλ. Οι Τούρκοι ήθελαν να εξαφανίσουν κάθε ελληνικό στοιχείο από την Μικρά Ασία, προβαίνοντας σε ανείπωτα εγκλήματα, σύμφωνα και με τις μαρτυρίες των Δυτικών αυτοπτών μαρτύρων: Μαζικές πυρπολήσεις κτηρίων και ανθρώπων, βιασμοί, σφαγές, εκτελέσεις, βασανιστήρια κ.α. Αμερικανοί μάρτυρες διηγούνται ιστορίες για πυρπολήσεις αρρώστων μέσα σε νοσοκομεία και παιδιών μέσα σε σχολεία. Σύμφωνα δε με τον ανταποκριτή των Τάιμς του Λονδίνου, πολλοί Χριστιανοί κάηκαν μέσα στις εκκλησίες τους, όταν αφού κατέφευγαν σε αυτές, οι Τούρκοι τούς έβαζαν επί τούτου φωτιά.

Αποκορύφωμα η πυρπόληση της αρμενικής και της ελληνικής συνοικίας της Σμύρνης. Το κάψιμο των σπιτιών ανάγκασε τους κρυμμένους σε αυτά Χριστιανούς να βγουν έξω στους δρόμους, με αποτέλεσμα και οι τελευταίοι που είχαν γλυτώσει από τις προηγούμενες σφαγές, να πέφτουν στα χέρια των Τούρκων και να υφίστανται τρομερούς βασανισμούς πριν τον θάνατό τους. Μεταξύ των θυμάτων, υπήρξαν και μεμονωμένες περιπτώσεις Δυτικών (Αμερικανών, Ολλανδών κ.α.), παρ' ότι οι Τούρκοι κατά κανόνα αυτούς δεν τους πείραζαν.

6. ΟΔΟΣ ΣΕΦΕΡΗ

Ο Γιώργος Σεφέρης (πραγματικό όνομα: Γεώργιος Σεφεριάδης) γεννήθηκε στα Βουρλά της Σμύρνης στις 13 Μαρτίου του 1900 και πέθανε στις 20 Σεπτεμβρίου του 1971. Ήταν Έλληνας διπλωμάτης, ποιητής και ο πρώτος Έλληνας που τιμήθηκε με Νόμπελ Λογοτεχνίας. Είναι ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές και εκ των δύο μοναδικών Ελλήνων βραβευμένων με Νόμπελ.

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ Τα παιδικά χρόνια παίζουν, όπως γνωρίζουμε, μεγάλο ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας ενός ανθρώπου και πολύ περισσότερο ενός μεγάλου δημιουργού. Η καταστροφή της Σμύρνης υπήρξε γεγονός που στιγμάτισε την ποίηση του Νομπελίστα ποιητή μας Γιώργου Σεφέρη. Γεγονότα άλλωστε σαν την Μικρασιατική Καταστροφή σημάδεψαν ανεξίτηλα τους Έλληνες που ήλθαν πρόσφυγες στην Ελλάδα και οι «χαμένες πατρίδες» στοίχειωσαν την ελληνική ιστορία.

Το σπίτι που γεννήθηκε ο ποιητής ήταν τριώροφο, με εσωτερική αυλή, πηγάδι, κλειστή βεράντα προς τον δρόμο, με θέα στη θάλασσα και με δικές του υπόγειες αποθήκες. Πολύ κοντά στο σπίτι του βρισκόταν η «Αθλητική Λέσχη» και το Γαλλικό Προξενείο. Εκτός από το Προξενείο τίποτε άλλο δεν σώζεται σήμερα.

Ο Σεφέρης πήγε για πρώτη φορά σχολείο το 1906 στη «Σχολή Αρώνη», στην οποία και παρέμεινε σπουδάζοντας μέχρι το 1914, οπότε η οικογένεια Στυλιανού Σεφεριάδη μετεγκαταστάθηκε στην Αθήνα.

Μαθητής στην πρώτη τάξη του Δημοτικού πρωτοπήγε ο Σεφέρης το 1906-1907. Ο Γιώργος Ανεμίτης μας πληροφορεί ότι ο Γιώργος Σεφέρης υπήρξε ένας καλός αλλά όχι άριστος μαθητής. Βρισκόταν πάντα μεταξύ των 13 πρώτων μαθητών επί συνόλου 30 της τάξης του μ' ένα μέσο συνολικό βαθμό περίπου 7/10, «πάνυ καλώς ή καλώς». Η διαγωγή του υπήρξε «άριστη», εκτός από το έτος 1912-1913 (Ζ' τάξη) που υπήρξε «κοσμία», όπως αναγράφεται στα αντίστοιχα ενδεικτικά (Αρχείο Σεφέρη, Γεννάδειος Βιβλιοθήκη). Ανέβασε την μαθητική του επίδοση στις χρονιές 1909 έως 1912. Καλύτερες βαθμολογίες έχει στα μαθηματικά, θρησκευτικά, στη ιστορία και τη φυσική. Αρίστευε στα Γαλλικά ενώ στα προαιρετικά Αγγλικά οι βαθμοί του ήταν κάτω από τη βάση. Ο Νίκος Αρώνης ο πιο αγαπητός φίλος του ποιητή στα μαθητικά χρόνια, σημειώνει ότι «ο Γιώργος ήταν ένα καλό, ευάγωγο και ευαίσθητο αγόρι, που σαν μαθητής δεν ξεπερνούσε το μέσο όρο προκοπής και διάκρισης... Από παιδί δεν συμβιβάστηκε με το θρανίο, σ' όλες τις βαθμίδες της τυποποιημένης μάθησης.

Αντίθετα, αγαπούσε πολύ το εξωσχολικό βιβλίο, περισσότερο τους ποιητές. Το καλοκαίρι του 1914 μετά τις εξετάσεις του έβαλε φωτιά κι' έκαψε όλα τα σχολικά βιβλία της περασμένης χρονιάς». Τέτοια ήταν η αγανάκτησή του από την τυπική γνώση. Στην αρνητική στάση προς το σχολείο τον εξώθησε και ο πατέρας του, γιατί τον καταπίεζε πολύ να είναι άριστος μαθητής. Αυτή η καταπίεση θα διαρκέσει για πολλά χρόνια, μέχρι ακόμη και τις σπουδές του αργότερα στο Παρίσι. Αυτό στάθηκε κιόλας η αιτία της σταδιακής απομάκρυνσης πατέρα και γιου.

Ο Στυλιανός Σεφεριάδης το 1914 πήρε την οικογένειά του και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Εκεί, ο Σεφέρης συνέχισε τις σπουδές του και αποφοίτησε από το Πρότυπο Γυμνάσιο Αθηνών, για να γίνει στη συνέχεια φοιτητής στη Νομική Σχολή της Σορβόνης. Κάποια στιγμή σκέφτηκε να εγκαταλείψει τη νομική για να αφιερωθεί στην ποίηση, αλλά για χάρη ή από καταπίεση του πατέρα του τελείωσε τις σπουδές του και το 1925 αναγορεύτηκε στη Σορβόνη διδάκτωρ Νομικών Επιστημών

ΣΧΕΣΗ ΣΕΦΕΡΗ-ΣΜΥΡΝΗ«Η Σμύρνη ήταν το ανυπόφορο σχολειό, τα πεθαμένα βροχερά κυριακάτικα απογέματα πίσω από το τζάμι, η φυλακή. Ένας κόσμος ακατανόητος, ξένος και μισητός. Η Σκάλα του Βουρλά ήταν ό,τι αγαπούσα. Ήταν για μένα ο μόνος τόπος που, και τώρα ακόμη, μπορώ να ονομάσω πατρίδα με την πιο ριζική έννοια της λέξης: ο τόπος όπου βλάστησαν τα παιδικά μου χρόνια. Αν η ζωή μου έγινε όπως έγινε και ξετυλίχτηκε πάνω σε δυο παράλληλους δρόμους ένα δρόμο υποχρεώσεων, υπομονής και συμβιβασμών, κι έναν άλλον όπου περπάτησε χωρίς συγκατάβαση, ελεύθερο, το βαθύτερο εγώ μου είναι γιατί γνώρισα κι έζησα, τα χρόνια εκείνα, δυο κόσμους ξεχωρισμένους καθαρά: τον κόσμο του σπιτιού της πολιτείας και τον κόσμο του σπιτιού της εξοχής».

Έτσι περιγράφει ο Γιώργος Σεφέρης τη σχέση με τη γενέθλια πόλη του, Βουρλά της Σμύρνης

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Ποιητικές συλλογές

- Στροφή, Εστία, Αθήνα 1931
- Πάνω σ' έναν στίχο ξένο', Εστία, Αθήνα 1931

- Η Στέρνα, Εστία, Αθήνα 1932
- Σχέδια στο περιθώριο, ανάπτυπο από Τα Νέα Γράμματα, Αθήνα 1935
- Μυθιστόρημα, Κασταλία, Αθήνα 1935
- Γυμνοπαιδία, ανάπτυπο από Τα Νέα Γράμματα, Αθήνα 1936
- Τετράδιο Γυμνασμάτων (1928-1937), τυπ. Ταρουσοπούλου, Αθήνα 1940
- Ημερολόγιο καταστρώματος Α΄, τυπ. Ταρουσοπούλου, Αθήνα 1940
- Ημερολόγιο καταστρώματος Β΄, ιδιωτική έκδοση, Αλεξάνδρεια 1944
- Ημερολόγιο καταστρώματος Β΄, Ίκαρος, Αθήνα 1945
- Τελευταίος σταθμός, ανάπτυπο από Το Τετράδιο, 1947
- Κίχλη, Ίκαρος, Αθήνα 1947
- Ημερολόγιο καταστρώματος Γ΄ (με τον τίτλο Κύπρον, οὐ μ'έθέσπισεν), Ίκαρος, Αθήνα 1955
- Τρία κρυφά ποιήματα, τυπ. Γαλλικού Ινστιτούτου, Αθήνα 1966
- Τετράδιο Γυμνασμάτων Β΄, Ίκαρος, 1976 (μεταθανάτια έκδοση)
- Επί Ασπαλάθων..., «Le Monde», Αθήνα 1971 (μεταθανάτια έκδοση)

Μυθιστορήματα

- Έξι νύχτες στην Ακρόπολη, Ερμής, Αθήνα 1974 (μεταθανάτια έκδοση)
- Βαρνάβας Καλοστέφανος, Μ. Ι. Ε. Τ., Αθήνα 2007 (μεταθανάτια έκδοση, ημιτελής)

Δοκίμια

- Δοκιμές, τυπ. Γιούλη, Κάιρο 1944
- Δοκιμές, Φέξης, Αθήνα 1962
- Εκλογή από τις Δοκιμές, Γαλαξίας, Αθήνα 1966
- Δοκιμές, Ίκαρος, Αθήνα 1992 (μεταθανάτια έκδοση)

Μεταφράσεις

- Θ. Σ. Έλιοτ, Η έρημη χώρα και άλλα ποιήματα, Ίκαρος, Αθήνα 1949
- Θ. Σ. Έλιοτ, Φονικό στην Εκκλησιά, Ίκαρος, Αθήνα 1963
- Αντιγραφές, Ίκαρος, Αθήνα 1965
- Άσμα Ασμάτων, χ.ε., Αθήνα 1965
- Η Αποκάλυψη του Ιωάννη, Ίκαρος, Αθήνα 1966. Οδοί Νέας Αλικαρνασσού

ΒΑΡΔΑΞΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ Α1

7. Οδός Μικράς Ασίας

Η Μικρά Ασία, γνωστή και ως Ανατολία, χερσόνησος της Ανατολίας, οροπέδιο της Ανατολίας ή Ασιατική Τουρκία, είναι η δυτικότερη προεξοχή της Ασίας και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της σύγχρονης Τουρκίας. Η περιοχή ορίζεται από τη Μαύρη Θάλασσα στα βόρεια, τη Μεσόγειο Θάλασσα στα νότια και το Αιγαίο Πέλαγος στα δυτικά. Η Θάλασσα του Μαρμαρά συνδέει τη Μαύρη Θάλασσα με το Αιγαίο Πέλαγος, μέσω των στενών του Βοσπόρου και του Ελλησπόντου και χωρίζει τη Μικρά Ασία από την περιοχή της Θράκης στην Ευρωπαϊκή ήπειρο. Συνδέεται με την παρουσία των Ελλήνων Μικρασιατών από τον Α' Ελληνικό Αποικισμό έως την Μικρασιατική Καταστροφή. Σήμερα στην οδό Μικράς Ασίας βρίσκεται η Εύξεινος Λέσχη Ποντίων Ηρακλείου.

8. Οδός Αρτεμισίας

Το 480 π.Χ., οι Πέρσες με επικεφαλής τον Βασιλιά Ξέρξη προετοιμάζονταν για την καθοριστική αναμέτρηση με τους Έλληνες. Ο ελληνικός στόλος περίμενε τους Πέρσες στη Σαλαμίνα. Οι προηγούμενες μάχες με τους Πέρσες έδειξαν ότι ο μόνος τρόπος που οι Έλληνες μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τον τεράστιο αριθμό των Περσών ήταν σε στενά περάσματα, όπου οι Πέρσες αναγκάζονταν να επιτίθενται σε μικρές ομάδες. Οι Έλληνες ήλπιζαν ότι οι αντίπαλοι θα έπεφταν στην παγίδα και θα ναυμαχούσαν στο στενό θαλάσσιο χώρο της Σαλαμίνας. Ο Ξέρξης συγκάλεσε συμβούλιο με όλους τους στρατηγούς του, όπου τους ανακοίνωσε την απόφασή του να συναντήσουν τους Έλληνες στη Σαλαμίνα. Κανείς δεν τόλμησε να φέρει αντίρρηση στον Βασιλιά, εκτός από τη μοναδική γυναίκα ναύαρχο. Ήταν η Αρτεμισία, η βασίλισσα της Αλικαρνασσού,

που κυβερνούσε μετά τον θάνατο του συζύγου της. Το βασίλειο της Αλικαρνασσού ήταν υποτελές στους Πέρσες και την ιστορία της Αρτεμισίας κατέγραψε ο Ηρόδοτος. Ήταν επικεφαλής πέντε πλοίων του περσικού ναυτικού και είχε κερδίσει την εκτίμηση του Ξέρξη. Συμβούλευσε τον Πέρση Βασιλιά να μην δώσει μάχη στη θάλασσα: «Οι άνδρες των Ελλήνων είναι ανώτεροι από τους δικούς μας στην θάλασσα, όπως οι άνδρες είναι ανώτεροι των γυναικών. Ποιο λόγο έχεις να αντιμετωπίσεις τους Έλληνες στη θάλασσα, όπου η νίκη σου δεν είναι σίγουρη; Δεν κατέλαβες την Αθήνα, η οποία ήταν στόχος της εκστρατείας; Δεν κατέλαβες την υπόλοιπη Ελλάδα; Κανένας δεν σε εμποδίζει»....

Έκλεισε την ομιλία της με τα εξής λόγια: «Οι καλοί άνδρες έχουν συνήθως κακούς δούλους, ενώ οι κακοί άνδρες έχουν καλούς δούλους. Εσύ, ως ο πιο άριστος άνδρας στον κόσμο έχεις κακούς δούλους. Κανένας από αυτούς που λένε ότι είναι σύμμαχοι, δεν θα μας ωφελήσει». Ο Ξέρξης την άκουσε, αλλά επέλεξε τη ναυμαχία, στην οποία ο περσικός στόλος ηττήθηκε. Η Αρτεμισία ξεχώρισε στη μάχη και κατάφερε να επιβιώσει. Κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της μάχης, βρέθηκε αντιμέτωπη με μια αθηναϊκή τριήρη και περικυκλωμένη από συμμαχικά περσικά πλοία. Για να βγει απ' τη δύσκολη θέση, πήρε μία αδίστακτη απόφαση. Κινήθηκε εναντίον των Περσών και τορπίλισε ένα δικό τους πλοίο. Οι Αθηναίοι την είδαν, θεώρησαν ότι η Αρτεμισία ήταν με το μέρος τους και σταμάτησαν να την κυνηγούν. Όμως την είδε και ο Ξέρξης, που παρακολουθούσε τη ναυμαχία από το όρος Αιγάλεω. Για καλή της τύχη, ο Βασιλιάς νόμιζε ότι η Αρτεμισία επιτέθηκε σε ελληνικό πλοίο. Εντυπωσιάστηκε με το θάρρος της και είπε: «Οι άνδρες μου έγιναν γυναίκες και οι γυναίκες, άνδρες».

Τιμητικά το όνομά της δόθηκε στον Πολιτιστικό Σύλλογο Νέας Αλικαρνασσού “Αρτεμισία”

9. Οδός Βοσπόρου

Ο Βόσπορος (Τούρκικα: İstanbul Boğazi) είναι φυσικός πορθμός και σημαντική διεθνής θαλάσσια οδός που βρίσκεται στη βορειοδυτική Τουρκία και αποτελεί μέρος του ηπειρωτικού ορίου μεταξύ της Ευρώπης και της Ασίας και διαχωρίζει την ασιατική από την ευρωπαϊκή Τουρκία. Ο Βόσπορος, η Θάλασσα του Μαρμαρά και ο πορθμός των Δαρδανελίων στα νοτιοδυτικά συναποτελούν τα Τουρκικά Στενά. Όντας ο στενότερος πορθμός του κόσμου που χρησιμοποιείται

στη διεθνή ναυσιπλοΐα, ο Βόσπορος συνδέει τη Μαύρη Θάλασσα με τη Θάλασσα του Μαρμαρά, που η τελευταία με την σειρά της συνδέεται μέσω των Δαρδανελίων με το Αιγαίο Πέλαγος και από εκεί με τη Μεσόγειο. Το αρχαιοελληνικό όνομα Βόσπορος αναλύεται ως βους (βόδι) + πόρος (πέρασμα), που αναφέρεται στην Ιώ από την Ελληνική μυθολογία που μεταμορφώθηκε σε αγελάδα και καταδικάστηκε να περιπλανιέται στη γη μέχρι που διέσχισε τον Βόσπορο, όπου συνάντησε τον Προμηθέα.

10. Οδός Ηλία Βενέζη²¹ ΟΔΟΣ ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ

Ο Ηλίας Βενέζης (πραγματικό όνομα: Ηλίας Μέλλος, Αϊβαλί, 4 Μαρτίου 1904 - Αθήνα, 3 Αυγούστου 1973) ήταν Έλληνας Μικρασιάτης λογοτέχνης, μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Έγινε γνωστός με τα μυθιστορήματά του Το νούμερο 31328 και Γαλήνη. Στη διάρκεια της πολύχρονης παρουσίας του στα γράμματα, ασχολήθηκε με όλες σχεδόν τις μορφές γραπτού λόγου. Δημοσίευσε και εξέδωσε μυθιστορήματα, διηγήματα, μελέτες, χρονογραφήματα, βιογραφίες, οδοιπορικά, ταξιδιωτικές εντυπώσεις και έγραψε και το θεατρικό έργο «Μπλοκ C». Επίσης υπήρξε γραμματέας και διευθύνων σύμβουλος του Εθνικού θεάτρου την περίοδο 1950-1952 καθώς και πρόεδρος της καλλιτεχνικής επιτροπής του από το 1964 έως το 1967, συνεργάτης του ΕΙΡ (Εθνικού ιδρύματος Ραδιοφωνίας) από το 1954 έως το 1966 αλλά και πρόεδρος του Κινηματογραφικού Φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης από το 1963 έως το 1966. Ήταν υποψήφιος για το βραβείο Νόμπελ το 1960 και το 1963^[5]. Έγινε μέλος της Ακαδημίας Αθηνών το 1957 και τιμήθηκε με το Α' κρατικό βραβείο λογοτεχνίας και τον Έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών για το μυθιστόρημά του «Γαλήνη» ^[6]

Βιογραφικά στοιχεία

Γεννήθηκε στις Κυδωνίες (Αϊβαλί) της Μικράς Ασίας στις 4 Μαρτίου 1904 σύμφωνα με αυτοβιογραφικό του σημείωμα. Ο πατέρας του, Μιχαήλ Μέλλος, καταγόταν από την Κεφαλλονιά και η μητέρα του από τη Λέσβο. Βενέζης λεγόταν ο παππούς του Δημήτριος από την πλευρά της μητέρας του.

Τα πρώτα χρόνια της ζωής του τα έζησε στο Αϊβαλί, μέχρι τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1914, όταν και εγκαταστάθηκε με τη μητέρα και τα αδέρφια του στη Μυτιλήνη μέχρι το 1919. Την ίδια περίοδο, ο πατέρας του και μία αδελφή του έγιναν όμηροι των Τούρκων.^[7] Ο Βενέζης παρακολούθησε το Γυμνάσιο της Μυτιλήνης (Γυμνασιάρχης ήταν ο φιλόσοφος Ιωάννης Ολύμπιος), αλλά αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Κυδωνιών. Το 1922 η οικογένειά του εγκατέλειψε

οριστικά πλέον τη Μικρά Ασία, ο ίδιος όμως δεν πρόλαβε να επιβιβαστεί στο πλοίο. Αιχμαλωτίστηκε και εστάλη, μαζί με άλλους 3.000 Αϊβαλιώτες, στα Τάγματα Εργασίας για 14 μήνες σε ηλικία 18 ετών. Οι εμπειρίες του από τα εργατικά τάγματα περιέχονται στο πρώτο μυθιστόρημά του, Το Νούμερο 31328. Ο Βενέζης ήταν ένας από τους μόλις 23 συμπατριώτες του που τελικά επιβίωσαν. Το 1923 απελευθερώθηκε και επέστρεψε στη Μυτιλήνη. Εκεί υπήρχε αξιόλογη λογοτεχνική κίνηση με πρωτεργάτη τον Στρατή Μυριβήλη. Αυτός μάλιστα τον παρακίνησε να καταγράψει την αιχμαλωσία του και έλεγε χαρακτηριστικά ότι «του έμαθε πώς να κρατάει το μολύβι στο χέρι». Το Νούμερο 31328 δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά σε συνέχειες το 1924 στην εφημερίδα Καμπάνα της Μυτιλήνης, διευθυντής της οποίας ήταν ο Μυριβήλης. Το 1939 ο Βενέζης μοιράστηκε μαζί με τον Μυριβήλη το πρώτο στην ιστορία Κρατικό Βραβείο Πεζογραφίας. Το 1956 ήταν και οι δυο υποψήφιοι για την έδρα Λογοτεχνίας στην Ακαδημία Αθηνών, όπου και εκλέχτηκε ο Βενέζης. Στη Μυτιλήνη εργαζόταν στην Τράπεζα της Ελλάδος και το 1932 πήρε μετάθεση και εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αθήνα (υπήρξε υπάλληλος στην τράπεζα το διάστημα 1930-1957). Δύο χρόνια πριν από την αποχώρησή του το 1955, κατόπιν παροτρύνσεως του τότε διοικητή Ξενοφώντα Ζολώτα, συνέγραψε το Χρονικό της Τραπεζής της Ελλάδος, μια εξιστόρηση της πρώτης 25ετίας της Τράπεζας. Διώχθηκε για τις πολιτικές του ιδέες από τον νόμο του «Ιδιωνύμου», από τη δικτατορία του Μεταξά και κατά τη διάρκεια της Κατοχής συνελήφθη με την κατηγορία ότι είχε μιλήσει για ελευθερία, σε συγκέντρωση του προσωπικού της τράπεζας μέσα στο κεντρικό κτίριο, με αφορμή την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου. Φυλακίστηκε στο Μπλοκ C των φυλακών Αβέρωφ και η εκτέλεσή του απετράπη έπειτα από αντιδράσεις του πνευματικού κόσμου. Με το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου, επισκέφθηκε τις Ηνωμένες Πολιτείες ως ανταποκριτής της εφημερίδας Το Βήμα, με την οικονομική συμπαράσταση της Αμερικανικής Κυβέρνησης. Από την επίσκεψή στην άλλα άκρη του Ατλαντικού, προέκυψε το αφήγημά του Αμερικανική Γη (1955).[10] Διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στην πνευματική ζωή της χώρας με επίσημες θέσεις, όπως του διευθύνοντος συμβούλου του Εθνικού Θεάτρου, αντιπροέδρου του διοικητικού συμβουλίου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Το 1957 εξελέγη μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.[11] Παράλληλα το έργο του γνώριζε πολύ μεγάλη επιτυχία στην Ελλάδα με συνεχείς επανεκδόσεις και στο εξωτερικό με πολλές μεταφράσεις. Ήταν εξαιρετικά δημοφιλής λογοτέχνης στην εποχή του, με εκπομπή στο

ραδιόφωνο και ιδρυτικό μέλος της Ομάδας των Δώδεκα, που με το ομώνυμο βραβείο της ανέδειξε το μεταπολεμικό μυθιστόρημα. Τα τρία τελευταία χρόνια της ζωής του (1971-1973) υπέφερε από σοβαρό πρόβλημα υγείας. Κατά το διάστημα αυτό είχε αποτραβηχθεί από κάθε κοινωνική ζωή και όταν δεν βρισκόταν στο νοσοκομείο, εργαζόταν επάνω στα τελευταία του βιβλία. Μετά τον θάνατό του κυκλοφόρησε το Μικρασία, Χαίρε, που βρέθηκε έτοιμο σε ντοσιέ ανάμεσα στα χαρτιά του με τη σημείωση: «Για το τυπογραφείο». Το 1979 το «Βιβλιοπωλείον της Εστίας» δημοσίευσε Το Μυθιστόρημα των Τεσσάρων, που είχε γραφεί για την εφημερίδα «Ακρόπολη» το 1958. Πέθανε στις 3 Αυγούστου 1973 στην Αθήνα, από καρκίνο του λάρυγγα. Κηδεύτηκε και τάφηκε στη Μήθυμνα (Μόλυβο) της Λέσβου απέναντι από τη μικρασιατική του πατρίδα. Σύμφωνα με τη θέλησή του, ο τάφος του είναι ανώνυμος με μόνη επιγραφή τη λέξη ΓΑΛΗΝΗ.

11.Οδός Μαυσώλου

Ο Μαύσωλος ήταν σατράπης της Καρίας από το 377 π.Χ. μέχρι το θάνατο του το 353 π.Χ.. Διαδέχθηκε τον πατέρα του, Εκατόμνο. Επέκτεινε την κυριαρχία του στη Λυκία και σε διάφορες ελληνικές πόλεις και νησιά. Βοήθησε τους Ρόδιους, τους Κώους και τους Χίους να επαναστατήσουν ενάντια στη Β' Αθηναϊκή Συμμαχία με σκοπό να τους φέρει κάτω από το δικό του έλεγχο. Τον διαδέχθηκε η σύζυγος και αδερφή του Αρτεμισία. Ο Μαύσωλος είναι γνωστός από τον τάφο που έχτισε γι'αυτόν η Αρτεμισία, ένα από τα επτά θαύματα του Αρχαίου κόσμου, το Μαυσωλείο της Αλικαρνασσού.

Ιστορικό Υπόβαθρο Σύμφωνα με τη μυθολογία, η δημιουργία του πιο πολυτελούς τάφου στην Αρχαιότητα, του Μαυσωλείου στην Αλικαρνασσό, συνδέεται με έναν βασιλικό έρωτα. Μετά τον ξαφνικό θάνατο του σατράπη Μαύσωλου της Καρίας, ενός κράτους στα παράλια της Μικράς Ασίας, η περίλυπη χήρα του, βασίλισσα Αρτεμισία, έχτισε ένα ταφικό μνημείο ως ένδειξη της αφοσίωσής της. Ακόμα και ο διόλου ρομαντικός συγγραφέας Πλίνιος ο Πρεσβύτερος συγκινήθηκε από την ιστορία: «Αυτός ο τάφος χτίστηκε για τον Μαύσωλο, τον βασιλιά της Καρίας, από την σύζυγό του Αρτεμισία Β' της Καρίας... [Οι μεγαλύτεροι] καλλιτέχνες [της περιοχής] εργάστηκαν τόσο σκληρά γι' αυτό το έργο, που συγκαταλέχθηκε στα επτά θαύματα... Η βασίλισσα πέθανε πριν από την αποπεράτωση του οικοδομήματος. Όμως, το

έργο δεν εγκαταλείφθηκε, καθώς οι τεχνίτες το θεωρούσαν μνημείο της δικής τους δόξας και δεξιοτεχνίας...».

Η Αρτεμισία Β΄ της Καρίας, που ήταν αδελφή και σύζυγος του Μαύσωλου, πέθανε το 351 π.Χ., μόνο δύο χρόνια μετά τον αδελφό και σύζυγό της, άρα η ανέγερση είχε αρχίσει αρκετόν καιρό πριν τον θάνατο του Μαύσωλου. Μια τόσο μεγάλη και περίτεχνη κατασκευή, όπως το Μαυσωλείο της Αλικαρνασσού, με έναν εξαιρετικά πλούσιο γλυπτό διάκοσμο, οπωσδήποτε θα απαιτούσε πολύ καιρό για την ολοκλήρωσή του.

Αρχιτεκτονική

Το σχετικό απόσπασμα του Πλίνιου, που χρονολογείται στο 75 μ.Χ., είναι η πληρέστερη περιγραφή. Ο Ρωμαίος συγγραφέας τονίζει ότι για το Μαυσωλείο προσλήφθηκαν τουλάχιστον πέντε κορυφαίοι γλύπτες της Ελλάδας. Τέσσερις γλύπτες, που ο καθένας είχε αναλάβει και από μία όψη του Μαυσωλείου, συναγωνίζονταν για το ποιος θα φιλοτεχνήσει τα πιο όμορφα ανάγλυφα και γλυπτά. Σύμφωνα με τον Πλίνιο, «το μήκος της βόρειας και της νότιας πλευράς είναι εξήντα τρία [ιωνικά] πόδια, η μπροστινή και η πίσω όψη έχουν μικρότερο μήκος, ενώ όλη η περίμετρος ανέρχεται σε τετρακόσια σαράντα πόδια. Το ύψος του είναι σαράντα πόδια και περιβάλλεται από τριάντα έξι κίονες. Οι άνθρωποι καλούν την περιβάλλουσα κιονοστοιχία «πτερό». Ο Σκόπας εργάστηκε στην ανατολική πλευρά, ο Βρύαξις στη βόρεια, ο Τιμόθεος στη νότια και ο Λεωχάρης στη δυτική... Ένας πέμπτος καλλιτέχνης συμμετείχε στο έργο. Επάνω από το πτερό βρίσκεται μια πυραμίδα, η οποία έχει ύψος ίσο με το χαμηλότερο τμήμα κι αποτελείται από είκοσι τέσσερις βαθμίδες ως την κορυφή. Στην κορυφή βρίσκεται ένα μαρμάρινο τέθριππο, έργο του Πύθεου. Μαζί με την προσθήκη στην κορυφή, το όλο έργο έχει ύψος εκατόν σαράντα πόδια...».

Αν και είχε ολοκληρωθεί σχεδόν 20 χρόνια προτού ο Αλέξανδρος κατακτήσει την Αλικαρνασσό, η δημιουργική ανάμειξη αρχιτεκτονικών ρυθμών, που χαρακτηρίζει το Μαυσωλείο, αποτελεί πρόδρομο του εκλεπτικισμού της μεταγενέστερης ελληνιστικής περιόδου. Ζωντανό παράδειγμα γόνιμης πολιτισμικής σύνθεσης, οι κύριες επάλληλες «ζώνες» του μνημείου συνδύαζαν στοιχεία των πολιτισμών της Λυκίας, της Ελλάδας και της Αιγύπτου. Η βάση (πόδιον), το «κάτω μέρος» κατά τον Πλίνιο, είχε ύψος γύρω στα 18 μέτρα και ακολουθούσε τις παραδοσιακές αρχές της αρχιτεκτονικής ταφικών μνημείων

της Λυκίας. Πάνω στη βάση στηριζόταν το «δεύτερο τμήμα», δηλαδή ένα περιστύλιο ιωνικού ρυθμού με 36 κίονες, ύψους 12 μέτρων. Η βαθμιδωτή πυραμιδοειδής στέγη αποτελούνταν από 24 μαρμάρινους αναβαθμούς, που κατέληγαν σε μια μικρή ορθογώνια βάση, ύψους 7 μέτρων. Το μαρμάρινο τέθριππο με τον ηνίοχο προσέθετε μερικά μέτρα ακόμα στο συνολικό ύψος.

Τοποθεσία

Αν και ο Πλίνιος υπολογίζει σωστά το συνολικό ύψος, υποτιμά τις διαστάσεις της κάτοψης του κτιρίου (πιθανόν 36x30 μέτρα περίπου). Το μνημείο, που ήταν επενδυμένο με λευκό στιλπνό μάρμαρο, ήταν χτισμένο στη διασταύρωση των δύο κύριων οδών στο κέντρο της πόλης και υψωνόταν πολύ πιο πάνω από τα τείχη της Αλικαρνασσού. Με φόντο τους βραχώδεις λόφους και θέα στην καταγάλανη θάλασσα, το Μαυσωλείο είχε έναν αιθέριο χαρακτήρα.

Λόγοι κατασκευής

Δεν είναι γνωστό γιατί ο Μαύσωλος κατασκεύασε έναν τόσο περίτεχνο τάφο. Οι ιστορικοί υποθέτουν ότι επιθυμούσε να αφήσει μετά τον θάνατό του ένα μνημείο που θα πρόβαλλε τον ρόλο του ως ηγεμόνα της Αλικαρνασσού, που την έκανε ευημερούσα πόλη της ανατολικής Μεσογείου. Ως προς την αντοχή του στο χρόνο, το ταφικό αυτό μνημείο ξεπέρασε όλα τα άλλα θαύματα της Αρχαιότητας, πλην ενός, μέχρι που κατεδαφίστηκε από τους Ιωαννίτες ιππότες, 1.900 χρόνια μετά την ανέγερσή του.

Η εξαιρετική ποιότητα του γλυπτού διάκοσμου και η έξοχη ένταξή του στο οικοδόμημα καθιστούσαν το Μαυσωλείο θαυμαστό στα μάτια των επισκεπτών από τον ελληνορωμαϊκό κόσμο. Δυστυχώς, σχεδόν όλα τα θραύσματα που ανασύρθηκαν από τα ερείπια φέρουν μεγάλες φθορές και είναι σχετικά συνηθισμένα. Εξαιρούνται δύο εξάισια αγάλματα, ενός άντρα και μιας γυναίκας. Η ανδρική μορφή, που είναι πιο καλοδιατηρημένη και κάποτε είχε λανθασμένα θεωρηθεί απεικόνιση του Μαύσωλου, συνδυάζει τη ρεαλιστική αποτύπωση των ανατομικών λεπτομερειών με την ευαίσθητη απόδοση της έκφρασης του προσώπου και του ψυχικού κόσμου του μοντέλου. Αν είχαν διασωθεί περισσότερα από τα εκατό και πλέον αγάλματα του τάφου -όλα υπερφυσικών διαστάσεων- το Μαυσωλείο θα ήταν ένας θησαυρός γλυπτών αριστουργημάτων.

Η ζωφόρος, που απεικονίζει μια μυθική μάχη ανάμεσα σε Έλληνες στρατιώτες και Αμαζόνες, διασώθηκε, επειδή οι ντόπιοι τη χρησιμοποίησαν για να καλύψουν έναν αποχετευτικό αγωγό.

Καταστροφή

Σήμερα μόνο μερικοί σκόρπιοι σπόνδυλοι από αυλακωτούς κίονες και λαξευμένες πέτρες μαρτυρούν την αλλοτινή ύπαρξη του Μαυσωλείου. Αν και τον 13ο αιώνα το Μαυσωλείο καταστράφηκε από σεισμό, το μεγαλύτερο μέρος του οικοδομήματος δεν είχε καταρρεύσει ως το 1522 μ.Χ., όταν διατάχθηκε η κατεδάφισή του. Ο πατήρ Σάββας του Καστιλιόνε, ένας χριστιανός μοναχός που ζούσε στη γειτονική Ρόδο, έγραφε ότι ο Μέγας Μάγιστρος του ιπποτικού τάγματος των Ιωαννιτών «όπως είναι φυσικό, διάκειται εχθρικά προς την Αρχαιότητα». Όπως και άλλοι σύγχρονοί τους, ο Μέγας Μάγιστρος και οι ιππότες του θεωρούσαν την ειδωλολατρική τέχνη επικίνδυνη για τη χριστιανική πίστη. Οι Ιωαννίτες ιππότες, που χρειαζόνταν δομικά υλικά για το κάστρο του Αγίου Πέτρου, κοντά στη μικρή πόλη Μποντρούμ, ώστε να αντιμετωπίσουν μια επικείμενη τουρκική επίθεση, αφαίρεσαν αρχιτεκτονικά μέλη του Μαυσωλείου, το οποίο στη συνέχεια καλύφθηκε από τη λάσπη που έφερε η βροχή. Ευτυχώς, μερικά γλυπτά ενσωματώθηκαν στα τοιχώματα του κάστρου ως διακοσμητικά, κι έτσι διασώθηκαν. Πενήντα χρόνια αργότερα, ο Κλωντ Γκισάρ από τη Λυών περιέγραψε πώς οι ιππότες κονιορτοποίησαν τα γλυπτά και τα μετέτρεψαν σε ασβέστη. Ξήλωσαν πρώτα τα μαρμάρινα σκαλιά της στέγης, ώστε να αποκαλυφθεί το κεντρικό κτίσμα: «Σύντομα διαπίστωσαν ότι όσο βαθύτερα πήγαιναν, τόσο μεγάλωνε το οικοδόμημα, παρέχοντάς τους πέτρωμα για την παρασκευή ασβέστου αλλά και για οικοδομικές εργασίες. Ύστερα από τέσσερις ή πέντε ημέρες, και αφού μέσα σε ένα απόγευμα είχαν αποκαλύψει μεγάλο χώρο, είδαν ένα άνοιγμα που οδηγούσε σε ένα υπόγειο. Πήραν ένα κερί και αφού πέρασαν μέσα από το άνοιγμα, βγήκαν σε μια ωραία τετράγωνη αίθουσα, με μαρμάρινους κίονες γύρω γύρω, με τις βάσεις, τα κιονόκρανα, το επιστύλιο, τη ζωφόρο και τα γείσα τους σκαλισμένα σε έκτυπο ανάγλυφο. Το διάστημα ανάμεσα στους κίονες κάλυπταν πλάκες και ταινίες από μάρμαρο σε διάφορα χρώματα, στολισμένα με χυτά στοιχεία και γλυπτά... και τοποθετημένα στο λευκό φόντο του τοίχου με ανάγλυφες σκηνές μάχης. Αφού στην αρχή θαύμασαν τα έργα και τη μοναδικότητα των γλυπτών, τα τεμάχισαν

και τα έθραυσαν...». Η ειρωνεία της τύχης θέλησε να πραγματοποιηθεί η τουρκική επίθεση στη Ρόδο και όχι στην Αλικαρνασσό. Σύντομα οι Ιωαννίτες ιππότες εγκατέλειψαν το προγεφύρωμά τους στη Μικρά Ασία, αφού όμως είχαν ισοπεδώσει αυτό το αρχαίο θαύμα.

Η Αρτεμισία Α΄ της Καρίας, κόρη του Λύγδαμη (Λυγδάμιδος)[1] ήταν βασίλισσα της Αλικαρνασσού, υποτελής στους Πέρσες. Η Αρτεμισία είναι κυρίως γνωστή για τον ρόλο της στη ναυμαχία της Σαλαμίνας, το 480 π.Χ. Πριν τη ναυμαχία, συγκλήθηκε συνέδριο από τον Ξέρξη, όπου όλοι, πλην της Αρτεμισίας, συμφώνησαν στη διεξαγωγή ναυμαχίας στη Σαλαμίνα. Όταν ο Μαρδόνιος της απηύθυνε τον λόγο, η Αρτεμισία είχε δηλώσει τα εξής[2]: είπειν μοι πρὸς βασιλέα, Μαρδόνιε, ὡς ἐγὼ τάδε λέγω, οὔτε κακίστη γενομένη ἐν τῆσι ναυμαχίησι τῆσι πρὸς Εὐβοίῃ οὔτε ἐλάχιστα ἀποδεξαμένη. δέσποτα, τὴν δὲ ἐοῦσαν γνώμην με δίκαιον ἐστὶ ἀποδείκνυσθαι, τὰ τυγχάνω φρονέουσα ἄριστα ἐς πρήγματα τὰ σά. καὶ τοι τάδε λέγω, φείδεο τῶν νεῶν μηδὲ ναυμαχίην ποιέο. οἱ γὰρ ἄνδρες τῶν σῶν ἀνδρῶν κρέσσονες τοσοῦτο εἰσὶ κατὰ θάλασσαν ὅσον ἄνδρες γυναικῶν. τί δὲ πάντως δέει σε ναυμαχίησι ἀνακινδυνεύειν; οὐκ ἔχεις μὲν τὰς Ἀθήνας, τῶν περ εἵνεκα ὀρμήθης στρατεύεσθαι, ἔχεις δὲ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ; ἐμποδῶν δέ τοι ἴσταται οὐδεὶς· οἱ δὲ τοι ἀντέστησαν, ἀπήλλαξαν οὔτω ὡς κείνους ἔπρεπε. τῆ δὲ ἐγὼ δοκέω ἀποβήσεσθαι τὰ τῶν ἀντιπολέμων πρήγματα, τοῦτο φράσω. ἦν μὲν μὴ ἐπειχθῆς ναυμαχίην ποιούμενος, ἀλλὰ τὰς νέας αὐτοῦ ἔχης πρὸς γῆ μένων ἢ καὶ προβαίνων ἐς τὴν Πελοπόννησον, εὐπετέως τοι δέσποτα χωρήσει τὰ νοέων ἐλήλυθας. οὐ γὰρ οἷοί τε πολλὸν χρόνον εἰσὶ τοι ἀντέχειν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ σφέας διασκεδᾶς, κατὰ πόλιν δὲ ἕκαστοι φεύξονται. οὔτε γὰρ σῆτος πάρα σφι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὔτε αὐτοὺς οἶκος, ἦν σὺ ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ἐλαύνης τὸν πεζὸν στρατόν, ἀτρεμιεῖν τοὺς ἐκεῖθεν αὐτῶν ἤκοντας, οὐδέ σφι μελήσει πρὸ τῶν Ἀθηνέων ναυμαχέειν. ἦν δὲ αὐτίκα ἐπειχθῆς ναυμαχῆσαι, δειμαίνω μὴ ὁ ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς τὸν πεζὸν προσδηλήσῃται. πρὸς δὲ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τόδε ἐς θυμὸν βάλευ, ὡς τοῖσι μὲν χρηστοῖσι τῶν ἀνθρώπων κακοὶ δοῦλοι φιλέουσι γίνεσθαι, τοῖσι δὲ κακοῖσι χρηστοί. σοὶ δὲ ἐόντι ἀρίστῳ ἀνδρῶν πάντων κακοὶ δοῦλοι εἰσὶ, οἱ ἐν συμμάχων λόγῳ λέγονται εἶναι ἐόντες Αἰγύπτιοί τε καὶ Κύπριοι καὶ Κίλικες καὶ Πάμφυλοι, τῶν ὄφελος ἐστὶ οὐδέν

Απόδοση : Πες στον βασιλιά από εμένα, Μαρδόνιε, αυτή είναι η απάντηση που λαμβάνει από αυτή που δεν ήταν ούτε η πιο δειλή ούτε η πιο αδύναμη στις ναυμαχίες στην Εύβοια. Δεσπότη, είναι σωστό για μένα να σου πω τη γνώμη μου, καθώς σκέφτομαι τι είναι καλύτερο για σένα. Αυτή είναι η συμβουλή μου για σένα: μην δώσεις μάχη στη θάλασσα. Οι άνδρες τους είναι ανώτεροι από τους δικούς μας στη θάλασσα όπως οι άνδρες είναι ανώτεροι των γυναικών. Γιατί πρέπει να διατρέχεις τον κίνδυνο των ναυτικών δράσεων; Δεν κατέλαβες την Αθήνα, η οποία ήταν στόχος της εκστρατείας, δεν κατέλαβες την υπόλοιπη Ελλάδα; Κανένας δεν σε εμποδίζει. Θα πρέπει να σου εξηγήσω πως νομίζει ότι θα διάγει ο εχθρός. Αν δεν επιτεθείς αλλά κρατήσεις τον στόλο στην ακτή, ή αν επιτεθείς στην Πελοπόννησο, δεσπότη, θα πετύχεις τους στόχους σου χωρίς κόπο. Οι Έλληνες, οι οποίοι δεν θα μπορέσουν να σου αντισταθούν άλλο, θα σκορπιστούν και θα υποχωρήσουν, κατά πόλη. Δεν έχουν προμήθειες σε αυτό το νησί, όπως με πληροφόρησαν, ούτε το θεωρούν οίκο τους. Αν στείλεις στρατό στην Πελοπόννησο, οι Πελοποννήσιοι δεν θα μείνουν ήσυχοι ούτε θα πολεμήσουν σε ναυμαχία για την Αθήνα. Αν όμως αποφασίσεις να δώσεις ναυμαχία, φοβάμαι ότι ο στόλος σου θα καταστραφεί. Άκου και αυτό βασιλιά. Οι καλοί άνδρες έχουν συνήθως κακούς δούλους ενώ οι κακοί άνδρες έχουν καλούς δούλους. Εσύ, ως ο πιο άριστος άνδρας στον κόσμο, έχεις κακούς δούλους. Κανένας από αυτούς τους Αιγύπτιους, τους Κύπριους, τους Κίλικες και τους Πάμφυλους, οι οποίοι λένε ότι είναι σύμμαχοι, δεν θα μας ωφελήσει.

Παρ' όλα αυτά, ο Ξέρξης δεν συμφώνησε με την Αρτεμισία και αποφάσισε να επιτεθεί στα Στενά της Σαλαμίνας. Το πλοίο της Αρτεμισίας καταδιώχθηκε από μια αθηναϊκή τριήρη. Τότε, η Αρτεμισία είχε βυθίσει το πλοίο του βασιλιά Δαμασιθύμου, αρχηγού των Καλυνδέων. Τότε, οι Αθηναίοι πίστεψαν ότι το πλοίο της Αρτεμισίας ήταν συμμαχικό και σταμάτησαν την καταδίωξη[3]. Ο Ξέρξης, ο οποίος παρακολουθούσε τη ναυμαχία από το Αιγάλεω, ρώτησε να μάθει ποιος είχε βυθίσει το πλοίο, το οποίο θεώρησε ελληνικό. Τότε, κάποιος του απάντησε πως αυτή που το βύθισε ήταν η Αρτεμισία. Τότε ο Ξέρξης είπε «οί μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες» (μετ. οι άνδρες μου έγιναν γυναίκες και οι γυναίκες άνδρες)[4].

Μετά τη ναυμαχία, ο Ξέρξης είχε πει στον Μαρδόνιο ότι θέλει να αποφασίσει τι έπρεπε να κάνει. Είχε συγκληθεί συνέδριο, αλλά ο Ξέρξης θέλησε να ρωτήσει

την Αρτεμισία, η οποία ήταν η μόνη που τον συμβούλευσε να μην επιτεθεί στους Έλληνες στη Σαλαμίνα. Ο Ξέρξης της είπε ότι ο Μαρδόνιος τον συμβούλευσε να μείνει και να επιτεθεί στην Πελοπόννησο, ή να τον αφήσει να διαλέξει 300.000 άνδρες και να καταλάβει την Ελλάδα για τον βασιλιά[5].

Η Αρτεμισία του είχε απαντήσει, δίνοντας τα πιο κάτω επιχειρήματα[6]:
βασιλεῦ, χαλεπὸν μὲν ἐστὶ συμβουλευομένῳ τυχεῖν τὰ ἄριστα εἶπασαν, ἐπὶ μέντοι τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι δοκέει μοι αὐτὸν μὲν σε ἀπελαύνειν ὀπίσω, Μαρδόνιον δέ, εἰ ἐθέλει τε καὶ ὑποδέκεται ταῦτα ποιήσῃν, αὐτοῦ καταλιπεῖν σὺν τοῖσι ἐθέλει. τοῦτο μὲν γὰρ ἦν καταστρέψηται τὰ φησὶ θέλειν καὶ οἱ προχωρήσῃ τὰ νοέων λέγει, σὸν τὸ ἔργον ὧ δέσποτα γίνεται· οἱ γὰρ σοὶ δοῦλοι κατεργάσαντο. τοῦτο δὲ ἦν τὰ ἐναντία τῆς Μαρδονίου γνώμης γένηται, οὐδεμία συμφορὴ μεγάλη ἔσται σέο τε περιέοντος καὶ ἐκείνων τῶν πρηγμάτων περὶ οἶκον τὸν σόν· ἦν γὰρ σύ τε περιῆς καὶ οἶκος ὁ σός, πολλοὺς πολλακίς ἀγῶνας δραμέονται περὶ σφέων αὐτῶν οἱ Ἕλληνες. Μαρδονίου δέ, ἦν τι πάθη, λόγος οὐδεὶς γίνεται, οὐδέ τι νικῶντες οἱ Ἕλληνες νικῶσι, δοῦλον σὸν ἀπολέσαντες· σὺ δέ, τῶν εἵνεκα τὸν στόλον ἐποίησας, πυρώσας τὰς Ἀθήνας ἀπελᾶς

Απόδοση : βασιλιά, είναι δύσκολο να σε συμβουλευσω τι είναι καλύτερο για σένα. Πιστεύω ότι πρέπει να πάρεις τον στρατό και να επιστρέψεις πίσω, και ο Μαρδόνιος να μείνει εδώ με τις δυνάμεις που θέλει. Αν ο Μαρδόνιος πετύχει αυτό που λέει ότι μπορεί να κάνει, τότε η νίκη θα θεωρείται δική σου. Αν όμως ο Μαρδόνιος αποτύχει, δεν θα είναι μεγάλη συμφορά, καθώς εσύ και οι οἶκος σου θα επιζήσετε. Αν εσύ και ο οἶκος σου επιζήσουν, οι Έλληνες θα πρέπει να δώσουν πολλούς αγώνες για να επιβιώσουν. Δεν θα γίνει κανένας λόγος αν ο Μαρδόνιος υποστεί λίγα πάθη, καθώς οι Έλληνες δεν θα πετύχουν πραγματική νίκη αν νικήσουν τον δούλο σου - ενώ εσύ, θα επιστρέψεις έχοντας κάψει την Αθήνα, το αντικείμενο της εκστρατείας σου. Αυτή τη φορά, ο Ξέρξης υπάκουσε στη συμβουλή της Αρτεμισίας, και την έστειλε μαζί με τα παιδιά του στην Έφεσο, καθώς είχε πάρει μαζί του στην εκστρατεία τους νόθους γιούς του[7].

Θάνατος

Ο Πατριάρχης Φώτιος Α΄ είναι ο μόνος που αναφέρεται στον θάνατο της Αρτεμισίας. Η βασίλισσα της Αλικαρνασσού είχε ερωτευτεί τον Δάρδαρο της Άβυδου, ο οποίος την περιφρονούσε. Μια νύχτα, του έξυσε τα μάτια, καθώς κοιμόταν. Αλλά, η αγάπη της αυξήθηκε μετά από το συμβάν, και βάσει της συμβουλής που της έδωσε ένας μάντης, πήγε στη Λευκάδα και έπεσε από την κορυφή ενός βράχου

12.Ο Διονύσιος ο Αλικαρνασσεύς

Γεννήθηκε στην Αλικαρνασσό το 60 π.Χ. και πέθανε 7 π.Χ..Ήταν Έλληνας ιστορικός και δάσκαλος της ρητορικής, ο οποίος ήρθε σε ακμή κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Καίσαρα Αυγούστου.

Ζωή

Πήγε στη Ρώμη μετά το τέλος των εμφυλίων πολέμων, και πέρασε είκοσι δύο χρόνια σπουδάζοντας τη λατινική γλώσσα και λογοτεχνία και προετοιμάζοντας το υλικό για την ιστοριογραφία του. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου παρέδιδε μαθήματα ρητορικής, κι απολάμβανε τιμές μεταξύ της υψηλής κοινωνίας της εποχής. Η ημερομηνία θανάτου του παραμένει άγνωστη. Κατά κοινή υπόθεση είναι πρόγονος του Αιλίου Διονυσίου του Αλικαρνασσεύς.[2]

Έργο

Το σπουδαιότερό του έργο, με τον τίτλο Ρωμαϊκή Αρχαιολογία, καλύπτει την ιστορία της Ρώμης από τη μυθική εποχή μέχρι τις αρχές του Α' Καρχηδονιακού Πολέμου. Διαιρέθηκε σε είκοσι τόμους, από τους οποίους οι πρώτοι εννέα διασώζονται ολόκληροι, ο δέκατος και ο ενδέκατος σχεδόν ολόκληροι, και οι υπόλοιποι τόμοι σε σπαράγματα σε αποσπάσματα του Κωνσταντίνου του Πορφυρογέννητου και μιας επιτομής που ανακάλυψε ο Angelo Mai σε χειρόγραφο του Μιλάνου. Τα πρώτα τρία βιβλία του Αππιανού, καθώς και του Βίου του Καμίλλου του Πλουτάρχου επίσης δανείζονται πολλά από τον Διονύσιο. Ο κύριος στόχος του ήταν να συμφιλιώσει τους Έλληνες με το Ρωμαϊκό καθεστώς, διογκώνοντας τυχόν αξιολογες ιδιότητες των κατακτητών τους, καθώς και επιχειρηματολογώντας με τη χρήση αρχαίων πηγών ότι οι Ρωμαίοι ήταν γνήσιοι απόγονοι [1](book 1,11) των παλαιών Ελλήνων [3]. Σύμφωνα με τον Διονύσιο, η ιστορία είναι φιλοσοφία που διδάσκει με παραδείγματα, και αυτήν την ιδέα την έχει φέρει εις πέρας από την οπτική του Έλληνα ρήτορα. Έχει ωστόσο συμβουλευτεί προσεκτικά τις μεγαλύτερες αυθεντίες, και το έργο το δικό του, μαζί με του Λιβίου είναι οι μόνες αφηγήσεις

της πρώιμης ρωμαϊκής ιστορίας που παρουσιάζουν συνέχεια και βάθος ανάλυσης. Ο Διονύσιος ήταν επίσης ο συγγραφέας μερικών ρητορικών πραγματειών, στις οποίες δηλώνει ότι έχει μελετήσει εκτενώς τα καλύτερα από τα αθηναϊκά πρότυπα: Η Τέχνη της Ρητορικής (συλλογή περισσότερο δοκιμίων για τη θεωρία της ρητορικής), ανολοκλήρωτο, και προφανώς όχι όλη η δουλειά του· Περί συνθέσεως όνομάτων, πραγματεία για τον συνδυασμό λέξεων σύμφωνα με τα διάφορα πρότυπα ρητορικής; Περί μιμήσεως, πάνω στα καλύτερα πρότυπα στα διάφορα είδη λογοτεχνίας και στον τρόπο με τον οποίο θα γίνουν τυχόν αντικείμενο μίμησης - αποσπασματική εργασία· Περί τῶν Ἀττικῶν ῥητόρων, το οποίο, εντούτοις, ασχολείται μόνο με τον Λυσία, τον Ισαίο, τον Ισοκράτη και, ως παράρτημα, τον Δείναρχο; Περί λεκτικής Δημοσθένους δεινότητος· και Περί Θουκυδίδου χαρακτήρος, μία λεπτομερειακή αλλά εν γένει μεροληπτική αποτίμηση. Οι δύο αυτές πραγματείες συμπληρώνονται με επιστολές προς τον Πομπήιο και τον Αμμαίο

13. Οδός Διδούς.

Στην ελληνική μυθολογία η Διδώ ήταν πριγκίπισσα της Τύρου, που πήγε στη Βόρεια Αφρική και ίδρυσε την Καρχηδόνα. Η Διδώ είχε κληρονομήσει τον θρόνο της Τύρου από τον πατέρα της, Μάττα ή Μύττο, μαζί με τον σύζυγό της Σιχαίο, πλούσιο ιερέα του Ηρακλή. Ο νεότερος όμως αδελφός της Διδούς, ο Πυγμαλίων, δολοφόνησε τον Σιχαίο και κατέλαβε την εξουσία. Μόλις το έμαθε η Διδώ, παρέλαβε τους θησαυρούς του νεκρού πλέον συζύγου της και επιβιβάσθηκε σε ένα πλοίο μαζί με μερικούς αφοσιωμένους της Τυρίους και δούλους της. Το πλοίο τους μετέφερε στην Κύπρο και από εκεί στις ακτές της Λιβύης, στη χώρα Γετουλία ή Νουμιδία, όπου ζήτησε από τους ντόπιους και τον βασιλιά τους Ιάρβα να της επιτρέψουν να χτίσει στην ακτή μία πόλη. Ο Ιάρβας αρχικώς αρνήθηκε, όταν όμως η Διδώ του προσέφερε πλούσια δώρα δέχθηκε, υπό τον όρο η πόλη να καταλαμβάνει τόση έκταση όση ένα τομάρι βοδιού. Η πανέξυπνη Διδώ τότε έκοψε το τομάρι σε πολύ στενές λωρίδες και, ενώνοντας τη μία με την άλλη, περικύκλωσε τόσο χώρο, ώστε της έφθασε να κτίσει την Καρχηδόνα και την ακρόπολή της, τη Βύρσα (βύρσος = δέρμα, τομάρι). Ο Ιάρβας τότε τη ζήτησε σε γάμο, η Διδώ όμως, πιστή στη μνήμη του Σιχαίου, αρνήθηκε. Και, κατά την εκδοχή αυτή, για να αποφύγει τις συνέπειες από τον βάρβαρο βασιλιά, ανέβηκε σε μια πυρά και αυτοκτόνησε με ένα μαχαίρι. Μετά τον θάνατό της τιμήθηκε ως θεά: ο ναός της κτίστηκε στο λιμάνι της Καρχηδόνας.

Αυτή την αρχική παράδοση τη μεταρρύθμισαν ως προς το τέλος της οι Ρωμαίοι ποιητές Ναίβιος και Έννιος, επιδιώκοντας να δικαιολογήσουν το άσπονδο μίσος των Καρχηδονίων για τη Ρώμη. Αυτούς ακολούθησε και ο Βιργίλιος, που στο τέταρτο βιβλίο της Αινειάδας περιγράφει τον τραγικό έρωτα της Διδούς για τον Αινεία, όταν αυτός πέρασε από τη βορειοαφρικανική ακτή. Ο Αινείας ανταποκρίθηκε αρχικώς στον έρωτά της, αλλά πήρε εντολή από τον Δία να φύγει για την Ιταλία, οπότε άρχισε να ετοιμάζεται να αναχωρήσει κρυφά. Η Διδώ όμως το κατάλαβε. Τότε άναψε φωτιά μέσα στην οποία έριξε το ξίφος του, την εικόνα του και καθετί που μπορούσε να της θυμίζει την απιστία του. Στη συνέχεια ανέβηκε στη φωτιά και κήκε. Πριν πεθάνει όμως καταράστηκε τον Αινεία και έκανε έκκληση στους Τυρίους να τρέφουν μίσος κατά των απογόνων του, που ήταν οι Ρωμαίοι. Από τον μύθο της Διδούς εμπνεύσθηκε και ο Οβίδιος, που άλλοτε ακολουθεί την αρχική παράδοση και άλλοτε τη ρωμαϊκή.

14. Οδός Ανακρέοντος

Ο Ανακρέων ο Τήσιος (περίπου 572 π.Χ. – περίπου 485 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας λυρικός ποιητής, θεωρούμενος ένας από τους εννέα λυρικούς ποιητές της αρχαιότητας. Ο Ανακρέων, αν και υπερασπιστής του μέτρου, θεωρήθηκε από τους μεταγενέστερους του λανθασμένα γλεντζές και μέθυσος.

Από τον τόπο καταγωγής του, την Τέω της Μ. Ασίας, όπου γεννήθηκε πιθανώς το 572 π.Χ.. Στη συνέχεια βρέθηκε στα Θρακικά Άβδηρα, όπου και έγραψε εξαιρετικά συμποτικά τραγούδια.

Το έτος 545 π.Χ., μπροστά στον περσικό κίνδυνο που πλησίαζε, ο Ανακρέοντας εγκαθίσταται στα Άβδηρα και αργότερα ζει στην αυλή του Πολυκράτη. Μετά τη δολοφονία του Πολυκράτη (522 π.Χ.) ο Πεισιστρατίδης Ίππαρχος φέρνει τον ποιητή στην Αθήνα μετά τη δολοφονία του Ίππαρχου (514 π.Χ.) ο Ανακρέοντας φεύγει από την Αττική και πιθανώς μένει για ένα χρονικό διάστημα στη Λάρισα. Πέθανε ίσως σε πολύ προχωρημένη ηλικία (περ. 85 χρονών).

Σύμφωνα με την παράδοση στην αυλή του τυράννου της Σάμου Πολυκράτη ο ποιητής Ίβυκος συνάντησε τον ποιητή Ανακρέοντα, που καταγόταν από την Τέω (Τήσιος). Σε αυτόν μάλιστα, έλεγαν, ο Ίβυκος όφειλε τελικά τη στροφή του προς την ερωτική ποίηση.[4]

Η ποίηση

Σύμφωνα με την εικόνα που σχημάτισαν για τον Ανακρέοντα οι μεταγενέστεροι του θεωρείτο «ο πάντα μεθυσμένος ποιητής», ο τύπος του «αστόχαστου γλεντζέ» και ο «κλασικός εκπρόσωπος του ερωτισμού. Η αλήθεια φαίνεται πως είναι διαφορετική. Ο Ανακρέων έγραψε πράγματι συμποτικά τραγούδια, στα οποία όμως εκτιμούσε τη συντροφιά των καλλιεργημένων ανθρώπων και αποστρεφόταν κάθε υπέρβαση του μέτρου:[4]

[...]Δε μου είναι αγαπητός αυτός που δίπλα στο μεγάλο,
Κροντήρι πίνοντας κρασί τραγούδια λέει γι' αμάχες[...]

(απόσπ. 96 Diehl=2 West, μτφρ. Ηλ. Βουτιερίδης)

[...]Ο Έρωτας πάλι με τρανό με χτύπησε μπαλντά
Καθώς χαλκιάς και σε ψυχρή μ' έλουσε ρεματιά[...]

(απόσπ. 68 Page, μτφρ. Ηλ. Βουτιερίδης)

[...]Φοραδίτσα Θρακοπούλα τι λοξοκοιτάζοντάς με
Σκληρά φεύγεις και νομίζεις πως είμαι άπραγος καθόλου;

Μάθε, πως μπορώ με τέχνη να σου βάλω χαλινάρι

Και τα γκέμια σου κρατώντας προς το τέρμα να σε φέρνω[...]

(απόσπ. 72 Page, μτφρ. Ηλ. Βουτιερίδης)

Στο τελευταίο απόσπασμα δίνεται η ευκαιρία να εξετάσει ο αναγνώστης με ποιον τρόπο αντιλαμβάνεται ο ποιητής τη νεαρή γυναίκα, το αντικείμενο της ερωτικής επιθυμίας που είναι ατίθαση και απρόσιτη. Ο άνδρας, ως επιδέξιος εραστής θα την χαλιναγωγήσει και θα τη μύσει ερωτικά. Η γυναίκα παρουσιάζεται ως θήραμα-αντικείμενο του ανδρικού πόθου και την ίδια στιγμή ο άνδρας γίνεται ο κυνηγός-θύτης που έχει ένα και μοναδικό στόχο, το θήραμά του και την ικανοποίηση της ερωτικής του διάθεσης. Η δίωξις ή αρπαγή είναι ένα συνηθισμένο θέμα της αρχαιοελληνικής απεικονιστικής τέχνης ιδιαίτερα για τους ζωγράφους του 5ου π.Χ. αι.,[5] ενώ η εικόνα-μεταφορά της γυναίκας ως ανυπότακτου ζώου, τόσο στην ποίηση του Ανακρέοντα όσο και του Σημωνίδα, αντλεί την πανάρχαια καταγωγή της από τις κυνηγετικές κοινωνίες της 7ης χιλιετίας π.Χ.[6] Τούτη την αντίληψη του ανυπότακτου ζώου διατηρεί η ελληνική κοινωνία και στην κλασική εποχή, λίγο

πριν την περίοδο της παρακμής της πόλης-κράτους οπότε αλλάζει αναγκαστικά το κοινωνικό status της γυναίκας.[7]

Η θέση του στην αρχαία ελληνική λογοτεχνία

Οι Αλεξανδρινοί φιλόλογοι Αριστοφάνης ο Βυζάντιος και Αρίσταρχος από τη Σαμοθράκη εξέδωσαν τα ποιήματα του Ανακρέοντα σε 5 βιβλία. Η θέση του στον Κανόνα των εννέα μεγάλων λυρικών ποιητών ήταν δίπλα στον Αλκαίο και τη Σαπφώ. Ήδη η Αρχαιότητα είχε επαινέσει την πλούσια σε αποχρώσεις και παραστατικότητα απλή ιωνική του διάλεκτο. Όσο για τη μορφή των ποιημάτων του ο Ανακρέοντας χρησιμοποίησε κυρίως ιάμβους, χοριάμβους, γλυκύνειους και φερεκράτειους.[8]

Ως Ανακρεόντεια λογίζονται στην ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας:

A: όλες οι ποιητικές συνθέσεις σε καταληκτικό ιαμβικό δίμετρο ή ανακλώμενο ιωνικό δίμετρο στίχο που μιμούνται τα ερωτικά και συμποτικά ποιήματα του Ανακρέοντα

B: Κυρίως η συλλογή 60 υποβολιμαίων ποιημάτων που παραδίδονται στο τέλος του χειρογράφου της Παλατινής Ανθολογίας

Στο σώμα της Παλατινής Ανθολογίας σώζονται είκοσι ένα επιγράμματά του

15.ΟΔΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ

Ο Ηράκλειτος ο Εφέσιος Ήταν Έλληνας προσωκρατικός φιλόσοφος που έζησε τον 6ο με 5ο π.Χ. αιώνα στην Έφεσο, στην Ιωνία της Μικράς Ασίας. Ήταν απόγονος του ιδρυτή της πόλης, Ανδρόκλου. Λόγω της έλλειψης γνώσης για το σύνολο του έργου του, καθώς λίγα έχουν διασωθεί, αλλά και για την αινιγματική φύση της φιλοσοφίας του, καλείται «Σκοτεινός». Ο Ηράκλειτος είναι γνωστός για την ιδέα της συνεχούς αλλαγής που διέπει ως νόμος το σύμπαν. Δική του είναι η φράση «Κανείς δεν μπορεί να μπει στο ίδιο ποτάμι δύο φορές». Πίστευε στο ότι ο κόσμος δημιουργείται από τη «φωτιά», την αντίθεση και τον πόλεμο μεταξύ των αντιθέτων, στο οποίο συμπληρώνει: «τα εναντιόδρομα έχουν ενιαία φορά - από τα αντίθετα γεννιέται η ωραιότερη αρμονία».

Η κύρια πηγή για την ζωή του Ηρακλείτου είναι ο Διογένης ο Λαέρτιος, παρόλο που κάποιοι αμφισβητούν την εγκυρότητά του. Ο Ηράκλειτος γεννήθηκε από μια αριστοκρατική οικογένεια στην Έφεσο, κατά το 544 π.Χ. Αν λάβουμε υπ'

όψιν ότι η ακμή του συμπίπτει με την 69η Ολυμπιάδα (504 π.Χ.-501 π.Χ.) και ότι έζησε 60 έτη, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ο θάνατός του συνέβη το 484 π.Χ.. Πατέρας του αναφέρεται ο Βλύσων (ή Βλόσων) ή Ηράκων. Ανήκε στο γένος των Ανδροκλειδών, εκείνων δηλαδή που υπό την Αρχηγία του Ανδρόκλου, του γιου του Βασιλέα των Αθηνών Κόδρου, εξόρμησαν από την Αθήνα και έκτισαν στην Ιωνία (Μικρά Ασία) την Έφεσο. Λίγα μάς είναι γνωστά για τα πρώτα χρόνια και τη μόρφωσή του, αλλά θεωρείται μάλλον αυτοδίδακτος και εμπνευσμένος, παρά εργατικός μελετητής του φυσικού κόσμου.

Ο Διογένης αναφέρει ότι ο Ηράκλειτος παραιτήθηκε της βασιλείας για χάρη του αδερφού του και ο Στράβων επιβεβαιώνει ότι υπήρχε μια κυριαρχούσα οικογένεια στην Έφεσο, με καταγωγή από τον Άνδροκλο και η οποία διατηρούσε ακόμα τον τίτλο, είχε εξέχουσα θέση στους αγώνες και μπορούσε να απολαμβάνει κάποια προνόμια. Πόσο μεγάλη εξουσία είχε ο βασιλιάς, είναι ένα άλλο ερώτημα. Η Έφεσος αποτελούσε τμήμα της Περσικής Αυτοκρατορίας από το 547 και διοικούνταν από έναν σατράπη, καθώς ο Μεγάλος Βασιλέας επέτρεπε στους Ίωνες μια αξιοσημείωτη αυτονομία. Ο Διογένης γράφει ότι ο Ηράκλειτος συνήθιζε να παίζει αστραγάλους με τους νέους, στον ναό της Αρτέμιδος και όταν του ζητήθηκε να κάνει νόμους, εκείνος αρνήθηκε λέγοντας ότι "κεκρατήσθαι τη πονηρά πολιτεία την πόλιν", που σημαίνει ότι είχε επικρατήσει η φαυλότητα στην πόλη.

Οι περί του βίου του όμως αναφερόμενες ειδήσεις είναι πολύ λίγες. Ο Ηράκλειτος υπήρξε από παιδικής του ηλικίας άξιος θαυμασμού. Αν και δεν υπήρξε κανενός άλλου μαθητής, υποστήριζε ο ίδιος πως είχε μάθει τα πάντα από τον εαυτό του. Από τα διασωθέντα αποσπάσματα του έργου του, φαίνεται ότι γνώριζε πολύ καλά σχεδόν όλα τα συγγράμματα των προγενέστερων φιλοσόφων, των επικών και ελεγειακών ποιητών καθώς και όλες τις ιστορικές συγγραφές που κυκλοφορούσαν στην εποχή του στην Ιωνία.

Η εποχή του είναι μεταβατική και σηματοδοτείται από μεγάλες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές αλλαγές. Η φιλοσοφία του αντιμετωπίζει κριτικά τις

εξελίξεις της εποχής του και παίρνει αποστάσεις τόσο από τη μυθική παράδοση όσο και από τη νέα κοινωνία που ανατέλλει.

Περίληψη του έργου του

Στον Ηράκλειτο αποδίδεται ένα έργο με τίτλο Περί Φύσεως, το οποίο χωρίζεται σε τρία μέρη με περιεχόμενο πολιτικό, θεολογικό και κοσμογονικό. Από τα λιγοστά αποσπάσματα που έχουν διασωθεί, φαίνεται πως ο χαρακτήρας του γραπτού έργου του είναι αποφθεγματικός. Η δομή και σύνθεση των αφορισμών του είναι λεπτομερειακά επεξεργασμένα και το ύφος του αινιγματικό. Αυτός είναι άλλωστε ο βασικός λόγος για τον οποίο αποκλήθηκε «σκοτεινός».

1. Ο βασιλιάς στον οποίο ανήκει το δελφικό μαντείο ούτε λέγει ούτε κρύπτει αλλά δίνει σημάδια.
2. Δεν μπορείς να μπεις στο ίδιο ποτάμι για δεύτερη φορά.

Χαρακτηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο το έργο του, ο Ηράκλειτος υποδεικνύει ότι δεν αποκαλύπτει τη σκέψη του με άμεσο τρόπο, ούτε όμως επιχειρεί να παραπλανήσει τους ακροατές του. Παρέχει τα σημάδια, τα οποία εκείνοι καλούνται να εννοήσουν με τον ορθό τρόπο. Η φιλοσοφία του, πάλι με τα λόγια του ίδιου, δεν είναι μια αυθαίρετη και υποκειμενική κατασκευή αλλά μια έκφραση του λόγου που διέπει τα πάντα, όσο και αν μένει απρόσιτος στους πολλούς. Η δυσκολία κατανόησης του λόγου του δεν οφείλεται επομένως σε δική του ιδιορρυθμία, αλλά στην αδυναμία των πολλών να εννοήσουν όχι τα λόγια του αλλά τον ίδιο τον «λόγο».

Στις ρήσεις του αναφέρεται ο «Λόγος», π.χ. «τα πάντα διέπονται από τον Λόγο» κάτι που έχει γίνει αντικείμενο πολλών ερμηνειών καθώς η φιλοσοφική σκέψη και η ορολογία της ήταν τότε ακόμα στα πρώτα στάδια. Ακόμη και σήμερα η λέξη «λόγος» αντανακλά τόσα πολλά νοήματα στη χρήση της στην ελληνική που δεν μπορεί να αποδοθεί απλώς λεξικογραφικά, χωρίς συνοδό ερμηνεία από παραδείγματα, ιδίως σε άλλες γλώσσες. Στον Ηράκλειτο η έννοια λόγος έχει επίσης πολλές σημασίες και εννοιακές αποχρώσεις. Σημαίνει ομιλία

(προφορικός λόγος), αλλά και ρυθμιστική αρχή που διέπει το σύνολο της πραγματικότητας και συνδέει με σχέσεις αναλογίας τα πάντα. Επομένως, εδώ ο λόγος είναι η αιώνια καθολική σχέση που ρυθμίζει την πραγματικότητα, όπως αυτή εκφράζεται γλωσσικά.

Μέλημα του φιλόσοφου είναι η αφύπνιση των ανθρώπων και η καθοδήγησή τους προς την ομολογία, προς τη λογική σκέψη που καθορίζει και συνδέει τη βαθύτερη φύση των πραγμάτων. Με αυτόν τον τρόπο διακρίνει την «πολυμάθεια» από την ουσιαστική και βαθιά γνώση των πραγμάτων.

Φιλοσοφία

Ο Ηράκλειτος, μέσα από το σύγγραμά του, "Περί Φύσεως", διατύπωσε με δυσνόητο και σύντομο τρόπο, τις φιλοσοφικές του έννοιες, οι οποίες σχετίζονται με την προέλευση του κόσμου και με τον άνθρωπο.[1]

Ο «Λόγος»

Στην φιλοσοφία του, ο Ηράκλειτος, εισάγει την έννοια του «λόγου», κατά τον οποίον, όλα στον κόσμο γίνονται λογικά, σύμφωνα μ' έναν αυστηρό νόμο της φύσης, ασχέτως με το αν αυτός ο νόμος γίνεται αντιληπτός από τους ανθρώπους. Το ανθρώπινο λογικό, είναι και αυτό απόρροια του «λόγου». Με τον τρόπο αυτό, οι διάφορες αξίες, όπως η δικαιοσύνη και ηθική, πηγάζουν επίσης από τον κοσμικό «λόγο». Κατά τον Ηράκλειτο, η έννοια της θεότητας είναι μια έκφραση του ενδοκοσμικού νου, που δημιουργεί την φύση, την ιστορία, την θρησκεία, το δίκαιο, την ηθικότητα.[1]

Σύμφωνα με τον Ηράκλειτο, οι άνθρωποι διακρίνονται σε "αφυπνισμένους" και "καθεύδοντες". Οι καθεύδοντες (δηλ. οι "κοιμώμενοι") δεν κατανοούν την ατέρμονα ροή των συμβάντων και των πραγμάτων και παραμένουν υπόδουλοι των ψεύτικων και εύκολων δοξασιών και εντυπώσεων, που ο καθένας τους δημιουργεί σε μια δική του υποκειμενική διάσταση. Οι αφυπνισμένοι, είναι αυτοί που κατανοούν την διαφορά μεταξύ του ευρύτερου συμπαντικού νόμου και της αλήθειας του (που ο Ηράκλειτος ονόμασε «λόγο»), από τα

επιφαινόμενα, από αυτά δηλαδή που αντιλαμβάνεται μέσα σε έναν προσωπικό και υποκειμενικό χώρο που δημιουργεί. Η κατανόηση αυτής της διαφοράς κατά τον Ηράκλειτο, οδηγεί στην κατανόηση της βασικής κοσμικής αρχής, της αρμονίας των αντιθέσεων, η οποία είναι και η βασική αρχή της διαλεκτικής άλλα έμμεσα και της δημοκρατίας.[1]

Κοσμολογία

Ο κόσμος για τον Ηράκλειτο είναι ένα ενιαίο σύνολο, το οποίο ούτε γεννήθηκε, ούτε και θα χαθεί ποτέ. Δεν είναι αποτέλεσμα δημιουργίας ή γένεσης, αλλά προϋπάρχει προαιώνια και περιγράφεται ως ζωντανή φωτιά, η οποία εναλλάξ δυναμώνει και εξασθενεί, χωρίς ποτέ να σβήνει εντελώς. Επίσης υποστήριζε ότι η πρωταρχική ουσία στον κόσμο είναι η ενέργεια (το πυρ).

Το αείζων πυρ διανύει μια κυκλική τροχιά κατά την οποία μεταλλάσσεται σε θάλασσα, κατόπιν σε γη, για να ακολουθήσει η αντίστροφη διαδικασία μεταλλαγής της γης σε θάλασσα και της θάλασσας σε φωτιά. Το πυρ του Ηρακλείτου είναι μια κοσμολογική σταθερά που κινείται και μεταμορφώνεται αέναα. Η διαρκής κίνηση και μεταβολή αποτελεί το θεμελιώδες χαρακτηριστικό της πραγματικότητας, το οποίο εξέφρασε ο φιλόσοφος με την εικόνα ενός ποταμού που παραμένει ίδιος, ενώ το νερό που κυλάει μέσα του αλλάζει διαρκώς. Αντίθετα με τους οπαδούς του, τους αποκαλούμενους Ηρακλείτειους, ο φιλόσοφος μάλλον δεν πίστευε σε μια καθολική ροή και μεταβολή, αλλά επέμενε στη σύνδεση αυτής της μεταβολής με σταθερές παραμέτρους. Η διαρκής κίνηση και μεταβολή στη φιλοσοφία του Ηρακλείτου είναι εκφρασμένη ως εξής:

Ποταμῶι γὰρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δις τῶι αὐτῶι (απ.91)

— Πλούταρχος, περί τού ΕΙ τού εν Δελφοίς 18, 392b

Ο Ηράκλειτος όμως μπορεί να θεωρηθεί και ως εκφραστής της πρώιμης φυσιολογίας διατυπώνοντας θεωρίες που βοήθησαν στην ανάπτυξη της ιατρικής καθώς όλοι του οι φιλοσοφικοί αφορισμοί συμπίπτουν με την

λειτουργία του σώματος. Ορισμένες αρχές και αξιώματα που ανέπτυξε παρατηρώντας την φύση, αποδείχθηκαν στο μέλλον ότι ήταν αληθή και βοήθησαν στην ανάπτυξη της ιατρικής[1].

Σε ό,τι αφορά τη θέση του ως προς τις αντίθετες έννοιες, χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το απόφθεγμα του «τα ψυχρά θερμαίνονται, τα θερμά ψύχονται, τα υγρά ξηραίνονται, τα ξηρά υγραίνουν», το οποίο υποδεικνύει ότι οι φαινομενικά αντίθετες καταστάσεις, τάσεις και δυνάμεις, συνδέονται με μια συνεκτική σχέση αρμονίας. Η σχέση των αντιθέτων του δεν εκφράζεται μόνον μέσω του κοινού λόγου, αλλά και ως «πόλεμος» - μια άλλη όψη της αρμονίας, μια κοσμική σταθερά που διέπει τα αντίθετα και παράγει διαρκώς μέσω συγκρούσεων νέες ισορροπίες. Η χρήση του όρου πόλεμος («πόλεμος πατήρ πάντων» είναι ένα επίσης από τα γνωστά ρητά του) συνδέεται στην ουσία με το «τα πάντα ρει» καθώς τα πάντα στον κόσμο είναι σε συνεχή κίνηση και διεργασία (δηλαδή, σε πόλεμο). Ο Ηράκλειτος, πιστός στο «τα πάντα ρει» υπενθύμιζε ότι «δεν μπορείς να μπεις δυο φορές στον ίδιο ποταμό» επειδή ανά πάσα στιγμή ο ποταμός αλλάζει, οπότε ποτέ δεν είναι ο ίδιος ποταμός.

Πολιτική

Ο Ηράκλειτος, έζησε σε μια εποχή κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν σημαντικές και ριζικές κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τα χρόνια της Ιωνικής επανάστασης, όπου οι φιλο-Πέρσες τύραννοι της πόλης παραιτούνται και συμβαίνουν σαρωτικές αλλαγές του πολιτεύματος στις Ιωνικές πόλεις, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένας επαναστατικός λαϊκός διοικητικός πυρήνας. Μετά την αλλαγή αυτή, επικράτησε περίοδος ταραχών και βίας, με τις δομές των διάφορων διοικητικών θέσεων να καταλαμβάνονται από ακραίους που ευνοούνταν από τις αλλαγές, ενώ ο λαός σκεφτόταν ως μάζα και κινούνταν προς ένα υλιστικό πνεύμα. Ο Ηράκλειτος παρατηρώντας το αυτό, αντιπροτείνει να καταλαμβάνονται οι διοικητικές αυτές θέσεις από τους άξιους και εκφράζεται αρνητικά εναντίον της λαϊκής βάσης, θέλοντας να απομακρύνει τον κόσμο από τον υλισμό και να τον κατευθύνει προς τον πνευματικό κόσμο. Έτσι, εξαιτίας του ερειστικού λόγου του εναντίον της μάζας, ο Ηράκλειτος αποκόμισε από ορισμένους στο μέλλον τον τίτλο του "αντιδημοκράτη", παρόλο που όπως φαίνεται δραστηριοποιήθηκε πολιτικά στην έναρξη της δημοκρατίας και κανείς

στην εποχή του δεν τον κατηγόρησε για κάτι τέτοιο. Ο Ηράκλειτος ουσιαστικά, ήταν εκφραστής μιας αξιοκρατικής δημοκρατίας.[1]

Η έννοια του "πολέμου" Με την έννοια «πόλεμος», ο Ηράκλειτος εκφράζει μια αρμονία, ως μορφή παγκόσμιας δικαιοσύνης. Η μόνιμη αντιπαράθεση κάθε όψης της πραγματικότητας με την αντίθετή της, γεννά μια ισορροπία που δεν επιτρέπει σε κανένα στοιχείο να καταχραστεί αδίκως τα άλλα. Ο Ηράκλειτος είπε το περίφημο "πόλεμος πάντων πατήρ", όπου με την έννοια "πόλεμος" δεν εννοεί φυσικά τις ανθρώπινες συγκρούσεις μίσους και σκοπιμότητας, αλλά μια αθέατη και αέναη κοσμική λειτουργία συμπαντικών ισορροπιών

16. Οδός Μιχαήλ Ελευθεριάδη

Ο Ελευθεριάδης Μιχαήλ από το Πετρούμι και συνεργάτης του Βενιζέλου, σε συνάντηση που είχε μαζί του το 1922 ζήτησε την μεταφορά των Αλικαρνασσωτών στην Ελλάδα και του δόθηκε χώρος στην Αθήνα. Ο ίδιος ο Ελευθεριάδης Μιχαήλ γνώριζε ότι στο Ηράκλειο Κρήτης υπήρχαν καλύτερες προϋποθέσεις εγκατάστασης και του δόθηκε τελικά η σχετική άδεια να μεταφερθούν στην Κρήτη. Η περιοχή της σημερινής Νέας Αλικαρνασσοῦ συνδύαζε πολλά κοινά στοιχεία με το Πετρούμι η θάλασσα δίπλα, ύψωμα αμφιθεατρικό όπως και το Πετρούμι. Όταν πλέον ήλθε ο περισσότερος πληθυσμός άρχισαν οι διαδικασίες για την κατασκευή του νέου οικισμού της Νέας Αλικαρνασσοῦ που ολοκληρώθηκε το 1929 έχοντας κατασκευαστεί 600 κατοικίες σε οικόπεδο η κάθε μια περίπου 11X24 m² χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα και νερό. Επίσης δημιουργήθηκαν 300 περίπου οικόπεδα χωρίς κατοικίες συν τους γεωργικούς κλήρους που πήραν όσοι δήλωσαν ότι ήταν γεωργοί. Έτσι η περιοχή της νέας Αλικαρνασσοῦ διαμορφώθηκε σε ένα Αστικό κέντρο με όμορφη ρυμοτομία τετραγώνων μεγάλων δρόμων, ίσως το καλύτερο νέο προάστιο του Ηρακλείου. Η βόρεια πλευρά του ήταν τα Θαλασσινά με τους περισσότερους κατοίκους επαγγελματίες αλιείς, το νότιο τμήμα ήταν τα Γεωργικά με τους γεωργούς κατοίκους όπως το δήλωσαν που εκτός της γης τους δόθηκαν και μικρές αγροικίες. Τέλος ανάμεσα των θαλασσινών και των Γεωργικών υπήρχε ο αστικός ιστός του προαστίου. Στην αρχή δεν υπήρξε πρόβλημα στέγασης κανενός, μάλιστα πολυπληθείς οικογένειες πήραν κατοικία και έξτρα οικόπεδο για να καλύψουν τις ανάγκες τους. Παρατηρήθηκε ότι σιγά – σιγά έφθαναν νέοι πρόσφυγες καλύπτοντας όλα τα οικόπεδα του αστικού ιστού αλλά και του μη αστικού δημιουργώντας νέες κατοικίες αρχίζοντας έτσι την επέκταση της πόλης ίσως με λίγο άναρχο τρόπο. Ο

συνοικισμός επεκτάθηκε με 1 ή 2 τετράγωνα από όλες τις μεριές του όπως δυτικά, ανατολικά, νότια και βόρεια. Για ότι τους δόθηκε είναι γεγονός ότι οι πρόσφυγες πλήρωσαν ένα σχετικά μικρό αντίτιμο για όλη αυτή την περιουσιακή υποδομή που δημιουργήθηκε όπως οικήματα, οικόπεδα ή αγροικίες με αγροτική γη

17. ΟΔΟΣ ΑΪΔΙΝΙΟΥ

Το Αϊδίνιο ή Αϊδίνι (Τουρκ.: Αϊντίν, Aydin) είναι πόλη της Τουρκίας και πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού. Ο πληθυσμός της πόλης είναι 179.452 κάτοικοι σύμφωνα με απογραφή του 2000. Το Αϊδίνιο είναι χτισμένο στην κοιλάδα του Μαιάνδρου ποταμού. Η περιοχή χαρακτηριζόταν από την αρχαιότητα για τη γονιμότητά της. Διάσημο προϊόν της σήμερα είναι τα τοπικά σύκα. Η περιοχή του Αϊδινίου ήταν η πρώτη περιοχή στην Τουρκία που εγκαταστάθηκε σιδηροδρομικό δίκτυο, και ακόμα και σήμερα διαθέτει ένα από τα πυκνότερα σιδηροδρομικά δίκτυα στη χώρα.

Όνομα Σε αρχαιοελληνικές πηγές το όνομα της πόλης εμφανίζεται ως Ανθέα και Ευανθία, ενώ επίσης αναφέρεται και ως Σελεύκεια επί του Μαιάνδρου, Σελεύκεια Καρίας και Ερυνίνα. Κατά τους ρωμαϊκούς και βυζαντινούς χρόνους ήταν γνωστή ως Τράλλεις. Αργότερα μετονομάστηκε σε Γκιουζελχισάρ (Güzelhisar). Το σημερινό όνομα το οφείλει η πόλη στο μεσαιωνικό τουρκικό μπεηλίκι των Αϊντινογλου, ο οποίος ήταν κυβερνήτης της περιοχής κατά τον 14ο αιώνα. Κατά την τουρκική περίοδο στην πόλη ήρθαν Έλληνες από την Ελλάδα – κυρίως την Ήπειρο. Πριν από την ανταλλαγή πληθυσμών στο Αϊδίνιο διέμεναν περίπου 10.000 Έλληνες.

Ιστορικά στοιχεία

Το Αϊδίνι καταλήφθηκε από τον ελληνικό στρατό στις 14 Μαΐου 1919. Την περίοδο εκείνη η πόλη αριθμούσε 35.000 κατοίκους από τους οποίους οι 8.000 ήταν Έλληνες. Η ελληνική κοινότητα της πόλης έλεγχε το εμπόριο και διέθετε σχολεία, νοσοκομεία, τον γνωστό φιλολογικό σύλλογο «Μέλισσα» που διατηρούσε και βιβλιοθήκη και φιλαρμονική εταιρεία.

Έναν μήνα μετά, στις 15 Ιουνίου 1919, ο ελληνικός στρατός δέχτηκε επίθεση από Τούρκους Τσέτες και αναγκάστηκε να υποχωρήσει εγκαταλείποντας την πόλη για τρεις ημέρες, κατά τις οποίες ακολούθησε σφαγή του πληθυσμού και των σωμάτων των προσκόπων που βρίσκονταν στην πόλη. Η σφαγή των προσκόπων της πόλης θεωρείται η πιο αιματηρή πτυχή του παγκόσμιου προσκοπισμού.[1] Ο ελληνικός στρατός ανακατέλαβε την πόλη τρεις μέρες μετά και την εγκατέλειψε οριστικά κατά τη γενική αποχώρηση του ελληνικού στρατού από τη Μικρά Ασία, τον Αύγουστο του 1922.[2]

Προσωπικότητες

Εμμανουήλ Φαρλέκας (1877-1958), Έλληνας μουσικοδιδάσκαλος και συγγραφέας

Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β' (1880-1968), Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος 1962-1967

Ευάγγελος Ιωαννίδης (1868-1942), Έλληνας ζωγράφος, που ασχολήθηκε κυρίως με την προσωπογραφία (πορτρέτο) και τη θρησκευτική ζωγραφική.

Νέλλυ (1899-1998), Ελληνίδα φωτογράφος

Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου,[3] (1893-1972), Ελληνίδα στιχουργός

Αντνάν Μεντερές(1899-1961), τέως Πρωθυπουργός της Τουρκίας

Μιχάλης Σουγιούλ (1906-1958), Έλληνας συνθέτης

Διδώ Σωτηρίου (1909-2004), Ελληνίδα συγγραφέας

18. ΟΔΟΣ ΑΪΒΑΛΙ

Το Αϊβαλί (τουρκικά: Ayvalık), επίσης γνωστό ως Κυδωνίες, είναι πόλη της Τουρκίας και ένας από τους ασφαλέστερους λιμένες στα δυτικά παράλια της Μικράς Ασίας, απέναντι από τη Λέσβο, στα βορειοανατολικά της Μυτιλήνης. Βρίσκεται στην επαρχία Μπαλικεσίρ και κοντά στην Πέργαμο. Υπολογίζεται ότι έχει περίπου 30.000 κατοίκους, οι οποίοι αυξάνονται κατά την καλοκαιρινή περίοδο λόγω τουρισμού. Το Αϊβαλί υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα ιστορικά κέντρα του Ελληνισμού στη Μικρά Ασία, το δεύτερο μετά τη Σμύρνη. Μεγάλο εμπορικό κέντρο, λόγω του λιμένα, είχε ανθρώπινη παρουσία από το 1500 π.Χ.. Η ίδρυση του σύγχρονου οικισμού τοποθετείται μεταξύ του 1570 και του 1580. Οι πρώτοι οικιστές ήρθαν από τα γειτονικά παράλια της Λέσβου στην

προσπάθειά τους να αποφύγουν τις επιδρομές των πειρατών όπου και ίδρυσαν οικισμούς στην παραλία, στις θέσεις Χόνδραμμο (Καμπακούμ) και Καμπύλη Άκρα (Εγρί Μποτζάκ).

Επειδή όμως και εκεί δεν έπαψαν οι πειρατικές επιδρομές, μετακινήθηκαν προς το εσωτερικό του όρμου, στη θέση όπου βρίσκεται και σήμερα το Αϊβαλί, στο βάθος του ομώνυμου όρμου προφυλαγμένου από τα Μοσχονήσια. Το Αϊβαλί εξελίχθηκε γρήγορα σε ένα μεγάλης σημασίας εμπορικό κόμβο, στο τρίγωνο Σμύρνη - Αϊβαλί - Χίος, που εξυπηρετούσε τα πλοία που έβγαιναν στο Αιγαίο.

Η μεγάλη ακμή του Αϊβαλιού τοποθετείται χρονικά μετά το 1773 και αποδίδεται στα προνόμια που παραχωρήθηκαν τότε στους χριστιανούς κατοίκους της πόλης με ειδικό φερμάνι του Σουλτάνου Σελίμ Γ΄, (που κάλυπτε παράλληλα και τους χριστιανούς στην Καισάρεια της Καππαδοκίας). Ο ελληνικός πληθυσμός του άσκησε μεγάλη επιρροή στη ντόπια ζωή μέχρι και το 1922, όταν το σύνολο των Ελλήνων εκδιώχθηκε και στη θέση τους ήρθαν μουσουλμάνοι, κυρίως από την Κρήτη, στα πλαίσια της υποχρεωτικής ανταλλαγής πληθυσμών, για ν' αποτελέσει και η πόλη αυτή σύμβολο της προσφυγιάς του 1922.

Σήμερα είναι ένα αναπτυσσόμενο αστικό κέντρο, διατηρώντας ακόμα αρκετά από τα ελληνικά του στοιχεία. Αποτελεί το εμπορικό κέντρο της περιοχής μετά το Αδραμύττιο. Πολλοί από τους ηλικιωμένους κατοίκους της πόλης εξακολουθούν να μιλούν Ελληνικά, ενώ πολλά τούρκικα τεμένη είναι πρώην ελληνικές ορθόδοξες εκκλησίες. Χαρακτηριστικός είναι ο ωραίος αιγιαλός στο μυχό του, που λεγόταν "Φάληρο", με ωραία λουτρά, καθώς και το προάστιο "Γενιτσαροχώρι", όπου και οι άλλοτε εσωτερικοί λιμένες Αγιά Παρασκευή και Πασά-λιμάνι. Το Αϊβαλί είναι η πόλη από την οποία κατάγονται ο ζωγράφος και συγγραφέας Φώτης Κόντογλου, ο κεραμίστας Πάνος Βαλσαμάκης και οι λογοτέχνες Ηλίας Βενέζης και Στρατής Δούκας.

Ονομασία

Η ονομασία της πόλης προέρχεται από την τουρκική λέξη αγνα, (αϊβά) η οποία σημαίνει «κυδώνι», τόσο τον καρπό όσο και το όστρακο, τα οποία αμφότερα αφθονούν στην ευρύτερη περιοχή. Εκτός από την ονομασία «Αϊβαλί», η οποία επιλέχθηκε ως κύρια, ήταν σε χρήση μέχρι τέλους και η λόγια ελληνική εκδοχή της «Κυδωνίαι». Η επιλογή μεταξύ των δύο δεν ήταν άμοιρη ιδεολογικού

περιεχομένου, ενώ ταυτόχρονα παρείχε και στοιχεία για την κοινωνική ταυτότητα του ομιλούντος. Έτσι οι εκπρόσωποι των ανώτερων στρωμάτων προτιμούσαν την εκδοχή «Κυδωνίαι», ενώ ο όρος «Αϊβαλί» χρησιμοποιόταν από τα λαϊκά στρώματα.

Ιστορικά στοιχεία

Από τις νεότερες πόλεις της Μικράς Ασίας οι Κυδωνιές ιδρύθηκαν στις αρχές του 17ου αιώνα από κατοίκους της Λέσβου[1], οι οποίοι εγκατέλειψαν την πατρίδα τους αναζητώντας καλύτερους όρους διαβίωσης. Είναι άγνωστο πόσοι ήταν οι άποικοι, όταν δημιουργήθηκε ο πρώτος οικισμός, η ανάπτυξη όμως της πόλης υπήρξε ραγδαία και από τα μέσα του 18ου αιώνα διεδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην οικονομική και την πνευματική ζωή της περιοχής.

Αυτοδιοίκητη πόλη

Το 1773, κατά την επικρατέστερη άποψη, ο κληρικός Ιωάννης Δημητρακέλλης, γνωστός και ως Οικονόμος από το εκκλησιαστικό του αξίωμα, πέτυχε, με τη βοήθεια του ηγεμόνα της Βλαχίας και δραγουμάνου του στόλου Νικολάου Μαυρογένη (1770-1786), τη χορήγηση προνομίων στην πόλη. Με τα προνόμια αυτά οι Κυδωνιές αναγνωρίστηκαν ως αμιγής χριστιανική κοινότητα, επικεφαλής της οποίας ήταν τρεις δημογέροντες και δύο Τούρκοι αξιωματούχοι, ο αγάς ή βοεβόδας και ο καδής.

Το 1780, με φροντίδα του Δημητρακέλλη, οικοδομήθηκε μεγαλοπρεπής ναός της Παναγίας των Ορφανών, στην περίβολο του οποίου ιδρύθηκε νοσοκομείο και βρεφοκομείο, καθώς και κτήριο που στέγασε την Ελληνική Σχολή, με βιβλιοθήκη αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων και έργων φιλοσοφικών και θεολογικών. Πρώτοι διδάσκαλοι της Σχολής υπήρξαν ο ιεροδιάκονος Ευγένιος από τα Βουρλά ή την Κίο της Βιθυνίας, ο Βησσαρίων από τη Σύμη των Δωδεκανήσων, ο Θεοδόσιος από τα Μουδανιά κ.ά. Λίγα χρόνια αργότερα, η Σχολή του Οικονόμου, που πέθανε το 1792, αναδιοργανώθηκε, στεγάστηκε σε νέο οίκημα, πήρε το χαρακτήρα ανώτερης σχολής και ονομάστηκε Ακαδημία.

Στην Ακαδημία Κυδωνιών,[2] που υπήρξε ένα από τα αξιολογότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα του τουρκοκρατούμενου Ελληνισμού, ο δάσκαλος Βενιαμίν ο Λέσβιος δίδαξε φιλοσοφία, μαθηματικά και φυσιογνωστικές επιστήμες, μαθήματα «καινοφανή» για την εποχή, γεγονός που προκάλεσε την αντίδραση εκκλησιαστικών κύκλων και διωγμό εναντίον του σοφού λογίου. Το

1806 η σχολή έκλεισε για ένα διάστημα στο πλαίσιο ευρύτερων διωγμών κατά των Ελλήνων εξ αιτίας του Ρωσοτουρκικού πολέμου. Φαίνεται ότι κατηγορήθηκε για επαναστατική δράση.

Το 1811 τη διεύθυνση της Ακαδημίας ανέλαβε ο επίσης ονομαστός λόγιος Θεόφιλος Καΐρης και δίδαξε ως τις αρχές του 1821, όταν μνημένος στη Φιλική Εταιρεία εγκατέλειψε τις Κυδωνίες για να λάβει μέρος στην Ελληνική Επανάσταση του 1821. Παράλληλα, δίδαξε και ο Γρηγόριος Σαράφης, ενώ μαθητές της Ακαδημίας, κυρίως Έλληνες, τίμησαν αργότερα τα ελληνικά γράμματα. Στην Ακαδημία φοίτησαν και λίγοι Βούλγαροι και Ρουμάνοι. Το 1819, ο Κυδωνιάτης Κωνσταντίνος Τόμπρας, που με φροντίδα της κοινότητας είχε εκπαιδευθεί στα τυπογραφεία του Ντιντό (Didot) στο Παρίσι, ανέλαβε τη διεύθυνση τυπογραφείου που ιδρύθηκε στην πόλη για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Σχολής.[4] Η σχολή καταστράφηκε τον Ιούνιο του 1821 μαζί με την υπόλοιπη πόλη.

Στην Ελληνική Σχολή της Παναγίας των Ορφανών είχε εισαχθεί η διδασκαλία της ευρωπαϊκής μουσικής και της γαλλικής και τουρκικής γλώσσας. Το 1816 εκδιώχθηκε ο Γάλλος μουσικοδιδάκταλος ονόματι Μπουσάρ, διότι κάποιος Τούρκος υπάλληλος που τον είδε να δίνει το ρυθμό τον κατήγγειλε ότι έδινε στους μαθητές στρατιωτικά παραγγέλματα. Μετά από αυτό, η σχολή συνέχισε διδάσκοντας μόνο βυζαντινή μουσική και οι απόφοιτοί της εργάζονταν σε διάφορα μέρη ως ιεροψάλτες. Στην ίδια σχολή διδασκόταν και κλασσικό θέατρο με τραγωδίες, όπως η Εκάβη του Ευριπίδη. Όπως αναφέρει ο Διδότος (Didot, 1790-1876) όταν παιζόταν η Εκάβη κλείνονταν με προσοχή οι πόρτες και τα παράθυρα για να μη δούν οι Τούρκοι τα όπλα που έφεραν οι μαθητές και πάθουν ό,τι ο Μπουσάρ. Με την ευκαιρία της διδασκαλίας του δράματος Πέρσαι του Αισχύλου, γινόταν έμμεση αναφορά στην απελευθέρωση από τους Τούρκους και σε μια εκδήλωση, υπό τον Κων. Οικονόμου, έγινε χαμηλόφωνα απαγγελία του Θούριου του Ρήγα, όπως αναφέρει Γάλλος διπλωμάτης που παρευρέθηκε.[5]

Ελληνική επανάσταση (1821)

Οι Κυδωνίες, με ελληνικό πληθυσμό 30.000 στις παραμονές της Ελληνικής Επανάστασης, ένα από τα σπουδαιότερα οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα του υπόδουλου Ελληνισμού, το δεύτερο μετά τη Σμύρνη στη Μικρά Ασία, καταστράφηκε από τουρκικό στρατό, που μπήκε στην πόλη στις 2 Ιουνίου 1821

για να εκδικηθεί για την πυρπόληση τουρκικού δίκροτου στις 27 Μαΐου στην Ερεσό. Στις 3 Ιουνίου ο Ιωάννης Φιλήμων χαρακτηριστικά αναφέρει: Η πυρκαϊά, άμα τεθείσα, ηυξήθη κολοσσιαία, ένεκα των πολλών ελαιουργείων και ελαιοπωλείων· οι ναοί, η σχολή, η βιβλιοθήκη και πάντα τα καταστήματα κατέπεσαν ολόκαυστα. Πατέρες, σύζυγοι, τέκνα, περιέτρεχον από του ενός εις το άλλο μέρος τρομώδη και αμηχανούντα, όπως διεκφύγωσι την σφαγήν... Ούτω κατεστράφη η πόλις των Κυδωνιών, σφαγείσα και αιχμαλωτισθείσα κατά το έν τρίτον, ληλατηθείσα κατά το όλον και αποτεφρωθείσα κατά κράτος Όσοι κάτοικοι σώθηκαν, κατέφυγαν στα Ψαρά και σε άλλα νησιά και στην Πελοπόννησο και έλαβαν ενεργό μέρος στον Αγώνα.

Επανεγκατάσταση Ελλήνων

Το 1827 άρχισε η επάνοδος των προσφύγων στην κατεστραμμένη πόλη και άρχισε η ανοικοδόμησή της με ταχύ ρυθμό. Το 1842 οι κάτοικοι είχαν ανέλθει σε 18.000 και η αύξηση του πληθυσμού συνεχίστηκε. Κατά τον αιώνα από την επανεγκατάσταση ως τη Μικρασιατική Καταστροφή, η βιοτεχνία και το εμπόριο παρουσίασαν ραγδαία ανάπτυξη, ενώ η ίδρυση ατμοκίνητων ελαιοτριβείων και η ναυτιλιακή δραστηριότητα των κατοίκων κατέστησαν τις Κυδωνίες κέντρο εμπορίας λαδιού που η ετήσια παραγωγή του έφθανε τις 4.000.000 οκάδες. Το Γυμνάσιο της πόλης με την πλουσιότατη βιβλιοθήκη του, που ονομάστηκε Διδότειος προς τιμήν του παρισινού εκδοτικού οίκου Didot, ο οποίος την εμπλούτισε με χιλιάδες τόμους, τα τυπογραφεία (μετά το 1911), από τα οποία εκδίδονταν εφημερίδες και περιοδικά, και οι πολιτιστικοί σύλλογοι δημιούργησαν πνευματική ζωή και ανέβασαν το πολιτιστικό επίπεδο. Χαρακτηριστικός είναι ο μεγάλος αριθμός λογίων και ανώτερων κληρικών που κατάγονται από τις Κυδωνίες.

Α' Π.Π. - νέος διωγμός

Στις αρχές του 20ού αιώνα, οι Έλληνες αποτελούσαν το σύνολο του πληθυσμού της πόλης.[6] Οι διωγμοί που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου εναντίον του μικρασιατικού Ελληνισμού έπληξαν ιδιαίτερα τους Κυδωνιάτες. Οι ομαδικές εκτοπίσεις κατοίκων στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας και η φυγή νέων κυρίως Κυδωνιατών το 1917 προς τη Λέσβο ανέκοψαν επί μήνες την ανάπτυξη της πόλης, στην οποία οι φυγάδες κάτοικοί της επανήλθαν μετά την ανακωχή της Κομπιέν στις 11ης Νοεμβρίου 1918.

Μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή

Στις 29 Μαΐου 1919 ο ελληνικός στρατός που είχε αποβιβαστεί στη Σμύρνη από την αρχή του μήνα, κατέλαβε τις Κυδωνίες, σύμφωνα με το σχέδιο του ελληνικού στρατηγείου οπότε και άρχισε η επανεγκατάσταση του ελληνικού στοιχείου που είχε προηγουμένως εκδιωχθεί. Το οριστικό πλήγμα δόθηκε λίγα χρόνια αργότερα με την άτακτη υποχώρηση του ελληνικού στρατού που είχε τραγικές συνέπειες και για τις Κυδωνίες. Στις 29 Αυγούστου 1922 μπήκαν στην πόλη τα πρώτα τουρκικά στρατιωτικά τμήματα, που ενισχύθηκαν στις 6 Σεπτεμβρίου. Οι άνδρες στάλθηκαν σε Τάγματα Εργασίας σε στρατόπεδα του εσωτερικού της Ανατολίας, άλλοι εκτελέστηκαν, και ελάχιστοι μόνο σώθηκαν, που με τα γυναικόπαιδα κατέφυγαν στη Λέσβο και από εκεί σε άλλες περιοχές της Ελλάδας. Την εμπειρία του στα Τάγματα Εργασίας περιέγραψε, στο βιβλίο του Το Νούμερο 31328, ο Ηλίας Βενέζης, ο οποίος μαζί με άλλους 3.000 Αϊβαλιώτες υποχρεώθηκε να υπηρετήσει σε αυτά για 14 μήνες από το 1922, σε ηλικία 18 ετών. Ο Βενέζης ήταν ένας από τους μόλις 23 συμπατριώτες του που επιβίωσαν. Θύμα του τουρκικού φανατισμού υπήρξε και ο μητροπολίτης Κυδωνιών Γρηγόριος, που είχε αρνηθεί να εγκαταλείψει την πόλη και συνελήφθη από τον κεμαλικό στρατό στις 30 Σεπτεμβρίου 1922. Μετά από βασανισμούς, σφαγιάστηκε μαζί με δεκάδες ιερείς, τους προκρίτους της πόλης και πλήθος συμπολιτών του, στις 3 Οκτωβρίου 1922. Οι Έλληνες πρόσφυγες των Κυδωνιών κατέφυγαν μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Ειδικότερα στη Λέσβο, όπου δημιούργησαν τις Νέες Κυδωνιές, ενώ και στο Αιγάλεω Αττικής πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν και ονόμασαν τον συνοικισμό τους Νέες Κυδωνιές.

Σύγχρονη πόλη

Αγίασμα της Παναγιάς Φανερωμένης

Στις Κυδωνίες μετά την Καταστροφή, κατά την ανταλλαγή πληθυσμών, εγκαταστάθηκαν Τούρκοι από τη Λέσβο, την Κρήτη και τη Μακεδονία. Το 2007 στο λιμάνι του Αϊβαλιού έγινε για πρώτη φορά μετά το 1922 τελετή αγιασμού των υδάτων κατά την ημέρα των Θεοφανίων.[7] Τον Νοέμβριο του 2012 εξελέγη και ενθρονίσθηκε στο Αϊβαλί ο Μητροπολίτης Κυδωνιών Αθηναγόρας Χρυσάνης, ο πρώτος Μητροπολίτης που πήγε στο Αιβαλί μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή.

19. ΟΔΟΣ ΑΛΚΥΩΝΕΩΣ

Ι Ο Αλκυωνεύς ήταν ιερέας του θεού Ποσειδώνα στην Αλικαρνασσό.

20. ΟΔΟΣ ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ

Ο Αναξαγόρας (~500-428 π.Χ) ήταν σπουδαίος αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος και αστρονόμος. Γεννήθηκε στις Κλαζομενές της Ιωνίας περίπου το 500 π.Χ. Ήταν γιος του Ηγησίβουλου ή Εύβουλου και ανήκε σε πλούσιο και αριστοκρατικό γένος. Σε ηλικία 20 ετών εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, επιδιδόμενος σε φιλοσοφικές σπουδές, όπου και έζησε εκεί επί 30 χρόνια. Σύμφωνα όμως με την παράδοση κατηγορήθηκε για ασέβεια και αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πόλη. Γενικά ο Αναξαγόρας προσπάθησε να ανανεώσει την ιωνική φυσιολογία και να τη συνδυάσει με τις πνευματικές κατακτήσεις του Παρμενίδα και του Εμπεδοκλή.

Ο φυσικός κόσμος

Στη βάση του στοχασμού του φιλόσοφου Αναξαγόρα βρίσκεται η άρνηση της γένεσης και της φθοράς, καθώς «...τίποτε δεν γίνεται ούτε χάνεται, αλλά συντίθεται και διαχωρίζεται από προϋπάρχοντα όντα». (DK 59B17). Με άλλα λόγια ο Αναξαγόρας δεν δέχεται τη δυνατότητα δημιουργίας όντων από τη μείξη των τεσσάρων βασικών ριζωμάτων του Εμπεδοκλή, αλλά πιστεύει ότι κάθε επιμέρους υπόσταση υπήρχε εξ αρχής στον κόσμο. Τα εύλογα ερωτήματα που πιθανώς προκαλεί μια τέτοια δήλωση απαντώνται με μια άλλη βασική αρχή του Αναξαγόρα, σύμφωνα με την οποία κάθε ον του φυσικού κόσμου περιέχει σε μικρή αναλογία κομμάτια όλων των φυσικών υποστάσεων, αποτελώντας έτσι μια μικροκοσμική εικόνα του μακροκοσμικού σύμπαντος. Τούτη η καθολική ανάμειξη είναι μια πρωτοκοσμική κατάσταση αδιάκριτης μείξης των σπερμάτων, δηλαδή των βασικών δομικών συστατικών που είναι άπειρα της πραγματικότητας, αθέατα μιν, λειτουργούν ωστόσο ως πρότυπα οργάνωσης -κυανοτυπίες- ενσωματώνοντας δυνητικά τα ουσιώδη συστατικά όλων των υλικών υποστάσεων.

Αστρονομία

Για τη Γη ο Αναξαγόρας πιστεύει πως έχει τυμπανοειδές σχήμα, και πως συγκρατείται στον αέρα, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη. Για τον Ήλιο, ο Διογένης Λαέρτιος αναφέρει πως ο Αναξαγόρας τον θεωρεί ως διάπυρο λίθο, ενώ το μέγεθός του είναι μεγαλύτερο από την Πελοπόννησο.

Για τη Σελήνη, ο φιλόσοφος πιστεύει πως είναι ετερόφωτη, αλλά τη θεωρεί ως μια δεύτερη Γη που κατοικείται από ανθρώπους και άλλα όντα. (κατά τον Πλάτωνα) Για τα άστρα, πιστεύει ότι αυτά έχουν όμοια μορφή με αυτή του Ηλίου. Για τους κομήτες, θεωρεί πως είναι πλανήτες, οι οποίοι εκπέμπουν φλόγες, τους διάπτοντες αστέρες θεωρεί ως "σπινθήρες" που εκτινάσσονται από τον αέρα, και για τους μετεωρίτες, ο Αναξαγόρας πιστεύει ότι είναι λίθοι που στροβιλίζονται και έλκονται από τη Γη.

Ο νους

Ο νους, το σημείο-κλειδί της φιλοσοφίας του δεν αναμιγνύεται με τίποτε και είναι μόνος με τον εαυτό του. Είναι το καθαρότερο από όλα τα πράγματα, γνωρίζει τα πάντα και έχει τη μεγαλύτερη δύναμη. Ο νους είναι εκείνος που ελέγχει όσα έχουν ψυχή, μικρά ή μεγάλα, όπως ελέγχει και την έναρξη της κοσμικής περιστροφής. Από μία άποψη ο νους του Αναξαγόρα επιτελεί λειτουργία ίδια με εκείνη της φιλότητας και του νείκου του Εμπεδοκλή. Διακρίνοντάς τον από τα σπέρματα ο φιλόσοφος του προσδίδει τη δυνατότητα της απεριόριστης επίδρασης στο κοσμικό γίνεσθαι. Ωστόσο, παρά την κατηγορηματική διαβεβαίωση ότι ο νους ελέγχει τα πάντα, ο Αναξαγόρας περιορίζει την κοσμολογική λειτουργία του νου στην εκκίνηση της περιστροφικής κίνησης, η οποία στη συνέχεια επεκτείνεται βάσει των δικών της νόμων ωθώντας τον Σωκράτη σε απογοήτευση στον Φαίδωνα (96b-98c) για τον ρόλο που εξασφάλισε ο Αναξαγόρας στον νου.

21. ΟΔΟΣ ΒΡΥΑΞΙΔΟΣ

Ο Βρύαξις (περ. 350 π.Χ.), ή Βρύασσις, ήταν Έλληνας γλύπτης. Δημιούργησε τα γλυπτά της βόρειας πλευράς του μαυσωλείου του Μαυσώλου στην Αλικαρνασσό, που ανατέθηκε από τη βασίλισσα Αρτεμισία Β΄ της Καρίας στη μνήμη του αδελφού και ταυτόχρονα συζύγου της, Μαυσώλου. Οι άλλοι τρεις μεγάλοι γλύπτες της εποχής τους, ο Λεωχάρης, ο Σκόπας και ο Τιμόθεος, ήταν υπεύθυνοι για μια πλευρά του τάφου ο καθένας. Ο τάφος ολοκληρώθηκε τρία χρόνια μετά το θάνατο του Μαυσώλου και ένα χρόνο μετά το θάνατο της Αρτεμισίας.[2] Μερικοί συγγραφείς ισχυρίζονται ότι ο Βρύαξις φιλοτέχνησε ένα διάσημο κολοσσιαίο άγαλμα του Σέραπη στο ναό της Αλεξάνδρειας, ωστόσο, σύμφωνα με τον Μιχαέλις, ο Αθηνόδωρος ο Σάνδωνος επισήμανε ρητά ότι ο Βρύαξις που συνδέεται με το άγαλμα στην Αλεξάνδρεια, πρόκειται απλώς για

έναν συνονόματο τους διάσημου Βρύαξι.[3] Τα έργα του Βρύαξι περιλαμβάνουν ένα χάλκινο άγαλμα του Σελεύκου, βασιλιά της Συρίας, 5 τεράστια αγάλματα στη Ρόδο,[4] και ένα άγαλμα του Απόλλωνα στη Δάφνη κοντά στην Αντιόχεια.

22. ΟΔΟΣ ΛΥΞΗ

Ήταν ο πατέρας του Ηρόδοτου

23. ΟΔΟΣ ΔΡΥΟΥΣ

Ήταν η μητέρα του Ηρόδοτου

24. ΟΔΟΣ ΛΥΓΔΑΜΟΥ

Όταν στην πατρίδα του Ηρόδοτου, στην Αλικαρνασσό ήταν τύραννος ο Λύγδαμις Β', γιος ή εγγονός της Αρτεμισίας, ο Ηρόδοτος σε νεαρή ηλικία τότε, ασχολούμενος με τα πολιτικά πήρε μέρος στην αποτυχημένη συνωμοσία για την ανατροπή του, με αποτέλεσμα να εξοριστεί το 468 ή το 467 π.Χ. μαζί με την οικογένειά του στη Σάμο, ενώ ο θείος του δολοφονήθηκε.[12] Επέστρεψε στην Αλικαρνασσό μετά την ανατροπή του Λύγδαμη το 455 π.Χ., αλλά μετά από λίγο υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει και αυτός την πατρίδα του. Από τότε άρχισε ως περιηγητής και εξερευνητής, πιθανόν στα χρόνια 455-443 π.Χ. να επισκέπτεται, "θεωρίας ένεκεν", προκειμένου να μελετήσει διάφορα μέρη του τότε γνωστού κόσμου.

25. ΟΔΟΣ ΣΑΛΜΑΚΙΔΟΣ

Το 1998 η Δανέζα αρχαιολόγος Signe Isager δημοσίευσε μια επιγραφή με τον τίτλο «Το καμάρι της Αλικαρνασσού». Η επιγραφή είχε 60 στίχους ακρωτηριασμένους γιατί το μάρμαρο ήταν σπασμένο στη δεξιά του πλευρά. Η επιγραφή βρέθηκε στο ακρωτήριο Karlan Kalessi, απέναντι από την Κω στο μέρος που βρισκόταν η αρχαία πηγή Σαλμακίδα. Το περιεχόμενο της επιγραφής είναι ένα εγκώμιο για την πόλη της Αλικαρνασσού. Ο ποιητής απευθύνεται στη θεά Αφροδίτη την οποία ονομάζει Σχοινίτιδα, ένα επώνυμο που οι Αλικαρνασσειές έδιναν στη θεά την οποία λάτρευαν σε συγκεκριμένη τοποθεσία που είχε αυτό το τοπωνύμιο. Ο ποιητής ρωτά τη θεά: «Πες μου Σχοινίτιδα που γαληνεύεις των ανθρώπων τις ψυχές, Κύπριδα που φέρνεις τους μυρόπνευστους πόθους, τι ειν' αυτό που φέρνει τιμή στην Αλικαρνασσό και καμαρώνει και κορδώνεται με τόση περηφάνια»; Και η θεά απαντά: «Οι

αρχαίγονοι κάτοικοι της μέσα σε κούφιο κορφοβούνι έκρυσαν τον νεογνό Δία το γιο της Ρέας φροντίζοντας τον, αφού ο κακός Κρόνος δεν κατάφερε να τον καταπιεί, κι ο Δίας, πανδόξαστους τους έκαμε ιερείς, θεράποντες των μυστικών δόμων της Γης, εκεί κοντά, δίπλα στα νερά της Σαλμακίδας της πηγής εκεί που λατρεύεται η νύμφη που στα ζεστά της χέρια δέχτηκε και ανάθρεψε τον πανυπέροχο τον Ερμαφρόδιτο, αυτόν που ανακάλυψε το γάμο για τους ανθρώπους και από όλους πρώτος έδεσε το σμίξιμο με νόμο, κι εκείνη να λούζεται με το ιερό νάμα που γίνεται απ' τις σταλαματιές του βράχου στη σπηλιά και ημερώνει των ανθρώπων τις άγριες σκέψεις».

Πολλές περιοχές όχι μόνο η Κρήτη διεκδικούσαν για λογαριασμό τους τη φύλαξη και την ανατροφή του Δία βρέφους, και η Αλικαρνασσός ήταν μια απ' αυτές και καυχιόταν ότι οι πρώτοι της κάτοικοι πρόσφεραν στον Δία τις υπηρεσίες αυτές, γιαυτό και κείνος τους έχρισε ιερείς του. Και την περιοχή για να χτιστεί η πόλη πάλι ο Δίας την υπέδειξε, κοντά στην πηγή της Σαλμακίδας, εκεί που η νύμφη υποδέχτηκε και ανέθρεψε τον Ερμαφρόδιτο το γιο της Αφροδίτης και του Ερμή. Οι δυο θεοί που το έργο τους ήταν ανθρωπιστικό αφού εκείνη εξημέρωσε τους βάρβαρους που έδιωξαν οι Έλληνες έποικοι κι εκείνος θέσπισε δώρο για τους ανθρώπους το γάμο. Ευλογημένο μέρος από τους θεούς, ο σπόρος έπιασε τόπο. Μεγάλη η συνεισφορά της Αλικαρνασσού στην πνευματική ζωή της Ελλάδας. Μακρύς ο κατάλογος των λογοτεχνών και των ανθρώπων του πνεύματος με πρώτο τον πατέρα της ιστορίας τον Ηρόδοτο. Ο κατάλογος περιλαμβάνει έντεκα ποιητές και πεζογράφους, που μέσα σε 12 στίχους, τους αναφέρει ο ποιητής, όπως και ο Μελέαγρος προλόγισε τον «Στέφανο» του με τα ονόματα των ποιητών και δίνει στον καθένα το όνομα ενός άνθους για να φτιάξει το στεφάνι του, ο Μελέαγρος που πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στην Κω, ίσως να πήρε το παράδειγμα από την επιγραφή της Σαλμακίδας.

Ποιος ήταν ο μύθος της Σαλμακίδας και του Ερμαφρόδιτου; Στον Οβίδιο

Η πανέμορφη Σαλμακίδα μόλις αντίκρισε τον θελκτικό Ερμαφρόδιτο τον ερωτεύτηκε κεραυνοβόλα. Ντύθηκε και στολίστηκε και του φανερώθηκε με όλη της τη θεϊκή ομορφιά και του ζήτησε να σμίξει μαζί της. Αυτός όμως αδιαφόρησε και απέρριψε τις προτάσεις της. Εκείνη έφυγε και ο νεαρός όταν έμεινε μόνος γδύθηκε και βούτηξε στα πεντακάθαρα νερά της πηγής' Η νύμφη όμως που παραφύλαγε κρυμμένη δεν μπόρεσε να αντισταθεί στη θέα του

γυμνού υπέροχου κορμιού. Όρμησε στα νερά και άρχισε να αγκαλιάζει και να φιλά τον νέο. Αυτός αντιστάθηκε μα η νύμφη τον έσφιξε με όλη τη δύναμη της και προσευχήθηκε στο Δία και του ζήτησε να μην χωριστεί ποτέ από τον αγαπημένο της. Ο Δίας άκουσε την προσευχή της και ένωσε τα δύο κορμιά σε ένα. Η νύμφη και ο Ερμαφρόδιτος από τότε ενώθηκαν σε ένα κορμί και σε ένα πρόσωπο που είναι αρσενικό και θηλυκό μαζί. Ο Ερμαφρόδιτος θα παρακαλέσει τους θεούς γονείς του όποιος πει νερό από τη Σαλμακίδα να χάνει την ανδρική του υπόσταση, να εκθηλύνεται. Ο Βιτρούβιος όμως λέει ότι από λαθεμένη εντύπωση η πηγή θεωρείται ότι προσβάλλει με αφροδίσια νόσο όσους πιούν το νερό της, αντίθετα η πηγή είναι ζωντανή και η γεύση του νερού της εξαιρετική. Τα νερά της εξημέρωσαν τους γηγενείς κάτοικους, τους Κάρες και τους Λέλεγες, αυτούς που έδιωξαν οι έποικοι και τους έκαμαν ν' ασπαστούν τον Ελληνικό πολιτισμό. Οι στίχοι της επιγραφής είναι ακρωτηριασμένοι. Στους χαμένους στίχους σίγουρα ο ποιητής θα ανέφερε το Μαυσωλείο. Μεγάλος αριθμός ποιητών και ρητόρων θα προσκλήθηκαν από την Αρτεμησία για να τιμήσουν την ταφή του Μαυσώλου το 353 π.Χ. Πάντως η επιμονή του ποιητή για την Ελληνικότητα και την αθανασία δείχνει ότι η επιγραφή είναι απόσπασμα ποιήματος που θα είχε απαγγελθεί σε μια πάνδημη εορτή. Ο ποιητής δηλώνει ότι τα οικοδομήματα της Ανατολής της Ινδίας, της Μεσοποταμίας μπορούν να συγκριθούν με το Μαυσωλείο, όμως η υπεροχή της Αλικαρνασσού ανάγεται στους συγγραφείς και τους ποιητές της, στον Άνδρωνα, στον Ηρόδοτο, στον Πανύαση. Και με την αναφορά στους ποιητές και τους συγγραφείς της απέναντι μας πόλης κλείνουμε το σημείωμα μας που αφιερώνουμε με πολλή αγάπη στους φίλους Πετρουμιανούς.

ΠΗΓΗAegeanNews. Θεοδόσης Διακογιάννης

26. ΟΔΟΣ ΜΟΥΣΩΝ

Ο Ηρόδοτος δεν έδωσε κάποιον τίτλο σε αυτό το έργο του. Οι Αλεξανδρινοί φιλόλογοι το ονόμασαν "Ηροδότου Μοῦσαι" και το διαίρεσαν σε εννέα βιβλία και στο κάθε βιβλίο δόθηκε το όνομα καθεμίας από τις εννέα Μούσες.[4

]Οι Μούσες στην αρχαία ελληνική μυθολογία είναι εννέα αρχαίες θεότητες, κόρες του Δία και της Μνημοσύνης. Ο θεός Απόλλωνας ήταν ο ηγέτης τους (Απόλλων Μουσηγέτης). Αρχικά οι θεότητες αυτές ήταν Νύμφες του βουνού και των νερών. Ο Ησίοδος στη Θεογονία αφηγείται: «Η Μνημοσύνη κοιμήθηκε στην Πιερία (Πιέρια όρη) με το γιο του Κρόνου και γέννησε αυτές τις παρθένες

που μας κάνουν να ξεχνάμε τα βάσανά μας και απαλύνουν τους πόνους μας. Εννιά νύχτες συνέχεια ο συνετός Δίας ανεβαίνοντας στο ιερό κρεβάτι του, κοιμότανε δίπλα στη Μνημοσύνη, μακριά απ' όλους τους αθανάτους. Ύστερα από ένα χρόνο, όταν οι εποχές και οι μήνες είχαν συμπληρώσει τον κύκλο τους κι όταν πέρασαν πολλές μέρες η Μνημοσύνη γέννησε εννιά κόρες..., που όλες τις μάγευε η μουσική...».[1] Τα ονόματα τους είναι: Κλειώ, Ευτέρπη, Θάλεια, Μελομένη, Τερψιχόρη, Ερατώ, Πολυμνία, Ουρανία, Καλλιόπη

27. ΟΔΟΣ ΕΥΤΕΡΠΗΣ

Ευτέρπη. Η Μούσα της Αυλητικής τέχνης, εκ του: ευ + τέρπω, καλώς τέρπω, ευχαριστώ.

28. ΟΔΟΣ ΠΟΛΥΜΝΙΑΣ

Πολύμνια Η Μούσα των ιερών ύμνων εκ του: πολύς + ύμνος.

29. ΟΔΟΣ ΜΑΙΑΝΔΡΟΥ

Ο Μαίανδρος ή Μεντερές (τουρκικά Büyük Menderes, Μπουγιούκ Μεντερές) είναι ποταμός της νοτιοδυτικής Τουρκίας στην αρχαία Καρία της Μικράς Ασίας.[1] Στην αρχαιότητα ο ποταμός θεωρούνταν προσωποποιημένη ποτάμια θεότητα των αρχαίων Ελλήνων. Πηγάζει από το οροπέδιο της Ανατολίας στη Φρυγία[2], κοντά στην σημερινή πόλη Ντινάρ και ακολουθώντας ελικοειδή πορεία χύνεται στο Αιγαίο πέλαγος. Στις εκβολές του χτίστηκαν οι αρχαίες πόλεις Μίλητος και Πριήνη. Σύμφωνα με τον Πausανία, η Μίλητος αρχικά ήταν λιμάνι αλλά με τις προσχώσεις του Μαϊάνδρου απομακρύνθηκε από αυτή.[3]. Έχει μήκος 584 χιλιόμετρα και κατά την πορεία του σχηματίζει μια εύφορη κοιλάδα όπου κατά την αρχαιότητα αναπτύχθηκαν πολλές πόλεις. Στην πορεία του δέχεται νερά πολλών παραποτάμων με κυριότερους τον Λύκο, δύο με το ίδιο όνομα Μαρσύας, του Οργκία και του Λυθαίου. Ο Μπουγιούκ Μεντερές είναι βαθύ ποτάμι αλλά και στενό και γι αυτό είναι πλωτό μόνο από βάρκες. Από τον Μαίανδρο ονομάστηκε και ένας είδος διακοσμητικού σχήματος που χρησιμοποιούνταν από τους αρχαίους Έλληνες σε αγγεία και υφάσματα. Επίσης μαίανδροι ονομάζονται οι συνεχόμενες ελικοειδείς στροφές των ποταμών.

Μυθολογία

Στην Ελληνική μυθολογία ήταν ποτάμια θεότητα, όπως και ο γιος του Μαρσύας, και προστάτης του ομώνυμου ποταμού. Ήταν γιος του Ωκεανού και της Τηθύος, παιδιά του ήταν ο Κάλαμος, ο Μαρσύας, ο Βάβυος, η Σαμία, η Καλλιρρόη, και η Κυανή. Κατά τον Αθανάσιο Σταγειρίτη, ο ποταμός Μαίανδρος, ονομάζονταν αρχικά "Αναβαίνων", γιατί φαινόταν πως επέστρεφε στις πηγές του. Άλλαξε όνομα εξ αιτίας κάποιου Μαιάνδρου. Αυτός, πολεμώντας τους Πεσσινούντιους, έταξε στη Ρέα να θυσιάσει όποιον τον προϋπαντούσε γυρίζοντας. Τον υποδέχτηκαν η γυναίκα, η κόρη και ο γιος του. Αφού τους θυσίασε, όπως είχε τάξει, πνίγηκε στο ποτάμι το οποίο πλέον πήρε το όνομά του. Κατά άλλη παραλλαγή, που αναφέρει πάλι ο Σταγειρίτης, στον ίδιο πόλεμο, ο Μαίανδρος σύλησε ένα ιερό της Ρέας και η θεά τον τρέλανε. Τότε, αυτός σκότωσε την οικογένειά του, και μετά πνίγηκε στο ποτάμι. Εκεί υπήρχε και μια πέτρα που όποιος την έπαιρνε τρελαίνονταν και σκότωνε τους δικούς του. Για να μην συμβεί αυτό, έπρεπε να προσευχηθεί στη Ρέα.

30.ΟΔΟΣ ΖΕΦΥΡΙΑΣ

Σύμφωνα με το Στράβωνα η Αλικαρνασσός ιδρύθηκε στο μικρασιατικό νότιο ακρωτήριο της Ζεφυρίας. Ιδρυτές της ήταν Δωριείς άποικοι από τη λεγόμενη φυλή του Δύμνα, που ξεκίνησε από το Άργος και την Τροιζήνα, με αρχηγό τον Άνθη, το γιο του Ποσειδώνα

31.ΟΔΟΣ ΑΡΚΟΝΗΣΟΥ

νησί Αρκόνησος, στην είσοδο του λιμανιού της Αλικαρνασσού (Bodrum), που βρίσκεται περίπου 9 ναυτικά μίλια ανατολικά της Κω.

32.ΟΔΟΣ ΚΑΡΙΑΣ

Η Καρία ή Καρική είναι ιστορική περιοχή που βρίσκεται στα νοτιοδυτικά παράλια της Μικράς Ασίας. Τα εδάφη της είναι κατανεμημένα μεταξύ της Επαρχίας Μούγλων και της Επαρχίας Ντενιζλί στη σημερινή Τουρκία. Συνορεύει στα βόρεια με την Ιωνία και τη Λυδία, στα ανατολικά με τη Φρυγία και στα νότια με τη Λυκία.[1] Ένα τμήμα των παραλίων της αποικίστηκε από Δωριείς κατά τον Α΄ ελληνικό αποικισμό και ονομάστηκε εξ αυτών Δωρίδα (Δωρίς η εν Ασία). Ο Ηρόδοτος υποστήριζε ότι ήταν Μινωικής καταγωγής.

Οι Κάρες ισχυρίζονταν ότι κατάγονται από τις ανατολικές ηπειρωτικές περιοχές, είχαν κύρια ασχολία τη ναυτιλία και ήταν συγγενείς με τους Λυδούς και τους Μυσούς.[3] Οι Κάρες μιλούσαν πραγματικά μία μορφή Ανατολίτικης γλώσσας

αλλά αυτό δεν συνεπάγεται Ανατολίτικη καταγωγή επειδή οι Ανατολίτικες γλώσσες ήταν ευρύτατα διαδεδομένες στην περιοχή. Οι Κάρες σχετίζονται περισσότερο με τους Λέλεγες που ζούσαν παλιότερα στην ίδια περιοχή και είχαν παρόμοια έθιμα, πιθανότατα ήταν απόγονοι τους.

Ο λεπτομερής κατάλογος των πόλεων της Καρίας στην Κλασική εποχή που κατέγραψε ο Κράμερ βασίζεται σε αρχαίες πηγές.[4] Τα πολλαπλά ονόματα των πόλεων και των γεωγραφικών χαρακτηριστικών όπως οι λόφοι και οι όρμοι δείχνουν κοινή εθνική καταγωγή. Η παραλιακή Καρία ξεκινά με τα Δίδυμα Μιλήτου νότια της Μιλήτου αλλά και η ίδια η Μίλητος περιλαμβάνεται στην προϊστορική Καρία.[5] Νοτιότερα βρισκόταν η Βαργυλία, η Καρύανδα και η Μπόντρονι περίπου 56 μίλια νότια από τη Μίλητο. Στο άκρο της χερσονήσου του Μπόντρονι (απέναντι από την Κω) βρίσκονται τα Τέρμερα και στα νότια ο Κεραμεικός Κόλπος, στη χερσόνησο δημιουργήθηκαν "αμέτρητες πόλεις".[6] Η μεγάλη Δωρική πόλη Αρχαία Αλικαρνασός δημιουργήθηκε από έξι μικρότερες: Θεάγγελα, Σίβδη, Μάδνασα, Ουράνιον, Πήδασα και Τελμησσός. Οι πόλεις αυτές όπως επίσης η Μύνδος και οι Συάγγελα αποτελούσαν την "Οκτάπολη των Λελέγων", στη βόρεια ακτή του Κεραμεικού κόλπου βρισκόταν επίσης η Κέραμος Καρίας. Στα νότια του Κεραμεικού κόλπου βρίσκεται η χερσόνησος της Καρίας που ονομαζόταν χερσόνησος της Δωρίδος χάρη στη Δωρική αποικία Κνίδο που κτίστηκε στο άκρο. Στη βάση της χερσονήσου της Καρίας βρίσκεται η Βυβασσός γι' αυτό το αρχαιότερο όνομα της ήταν χερσόνησος της Βυβασσού, αργότερα ονομάστηκε Άκανθος η Δουλόπολις δηλαδή "πόλη των δούλων".

Στα νότια της χερσονήσου της Δωρίδας υπάρχει ο Κόλπος της Δωρίδας έδρα της Δωρικής Συνομοσπονδίας, σχηματίζει τρεις όρμους της Βυβασσού, της Τύμνου και της Σχοινούς που περικλείει την πόλη Υδάς. Μέσα στον κόλπο υπάρχει κοντά στη Λώρυμα ένα μικρό νησί η Ελαιούς, στη νότια ακτή απέναντι από τη Σύμη βρίσκεται η Κυνός Σήμα. Το νοτιότερο τμήμα της Καρίας περιλαμβάνει τη Ροδιακή Περαία, την ακτή απέναντι από τη Ρόδο με πόλεις όπως η Άμος και η Κρήσσα, η περιοχή ανήκει σήμερα στην Επαρχία Μούγλων στην Τουρκία. Στη Ροδιακή Περαία υπήρχε πανάρχαιος Λυδικός οικισμός με το όνομα Χρυσαωρίς ή Ιδριάς, το όνομα Χρυσαωρίς χρησιμοποιήθηκε στα πανάρχαια χρόνια για ολόκληρη την Καρία. Οι Σελευκίδες αργότερα ίδρυσαν στη θέση της Χρυσαωρίς τη Στρατονίκεια Καρίας, έδρα του Χρυσασορικού συστήματος. Ο Εύρωμος ονομαζόταν στα πανάρχαια χρόνια "Κύρωμος", ο

Μαύσωλος του έδωσε το όνομα Εύρωμος στις προσπάθειες του να εξελληνίσει πλήρως την περιοχή. Στο εσωτερικό της Καρίας, στο δρόμο προς το Αϊδίνιο βρίσκεται η Αλάβανδα που φημίζεται για τα μάρμαρα και τους σκορπιούς της, η Ορθωσία και η Αλεξάνδρεια στη Λάτμο. Στη συμβολή του ποταμού Μαϊάνδρου με τον ποταμό Άρπασο βρίσκονται τα Άρπασα, βόρεια στην κοιλάδα του Μαϊάνδρου βρίσκεται η Αντιόχεια επί του Μαϊάνδρου. Στα σύνορα με τη Φρυγία βρίσκεται η Αφροδισιάδα Ρωμαϊκή πρωτεύουσα της Καρίας, ιδρύθηκε από τους Λέλεγες και ονομαζόταν παλιότερα "Νινόη" ή "Μεγάλη Πόλις" ή "Λελέγων Πόλις". Άλλες πόλεις στα σύνορα με τη Φρυγία ήταν οι Τάβαι και η Κιβύρα που βρίσκεται σήμερα στην Τουρκική Επαρχία Μπουρντούρ.

Η πηγή μας : Βικιπαίδεια

Δρόμοι της Νέας Αλικαρνασσοῦ

I. Ιστορικές προσωπικότητες

Ηρόδοτος

Λήξης

Δρυώ

Λύγδαμης

Διονύσιος ο Αλικαρνασσεύς

Ανακρέων

Αναξαγόρας

Ηράκλειτος

Ιπποκράτης

Αρτεμισία

Μαύσωλος

Βρύαξις

Σεφέρης

Ηλίας Βενέζης

Μιχαήλ Ελευθεριάδης

II Μυθικά πρόσωπα

Διδώ

Μουσών

Ευτέρπη

Πολύμνια

Αλκυονεύς

III. Τοπογραφία

Σαλμακίδος

Ζεφυρίας

Αϊδινίου

Αϊβαλί

Μούγλων

Αρκονήσου

Καρύας

Μικράς Ασίας

Κεράμου

Μαιάνδρου

Σταδίου

IV. ιστορικά γεγονότα

1922

Η ομάδα μας

Σουμελίδης Στέφανος.

Βαρδαξής Γιώργος

Βουρλιωτάκης Μάριος

Εσκάφ Ιωσήφ

Σκουλούδη Δέσποινα

Ροβίθη Δήμητρα

Ξανθάκη Μυρωνία

Ξεζάκη Ελευθερία

Συντονίστρια Μαρία Πετράκη